

DE STAD AMSTERDAM PANORAMA

3 OCTOBER 1940 — No. 40

LOSSE NUMMERS 15 CENT

In dit nummer: Tabak uit Gelderland!

Beschut door een haag van boonenstruiken rijpt te Rhenen de tabak.

De pluk van de pruimtabak.

En dan leiden wij u naar Rhenen, naar een dier lange schuren, die u daar achter een boerenwoning van degelijke allure langs den weg ziet staan. Een tabaksdroogschuur, waar de versch geplukte bladeren van de tabaksplant te drogen hangen aan de puntige stokken, waarop zij gespietst worden.

Het is een flink bedrijf, dat wij hier aantreffen en de man die ons rondleidt over de vierhonderd roeden grond, die er met tabak beplant zijn, is een kweker van het goede oude soort.

„Zesenvijftig jaar lang, meneer,” zoo vertelt hij, „heb ik hier op dezen grond tabak verbouwd. Eén jaar maar heb ik in al dien tijd géén tabak gezaaid.”

Wij loopen op 't paadje tusschen de tabaksvelden, die zorgvuldig omringd zijn door hoog-opgeschoten boonenhagen. Deze hagen moeten de teere

Met een vlijmscherp mes wordt over de dikke nerf een lange snede gegeven en hierdoor steekt men den stok, waaraan de bladeren te drogen worden gehangen.

WAAR DE TABAKSPLANT GROEIT....

Véél belangstelling hebben de Hollanders in de dagen, dat de grenzen aan alle zijden openstonden, voor de vaderlandsche tabakscultuur, bedreven op goed-Nederlandschen bodem, niet gehad.

We waren eigenlijk vergeten dat er, vóór den wereldoorlog, in de Geldersche vallei in hoofdzaak, Nederlandsche tabak werd verbouwd, die zich in een goeden naam mocht verheugen.

In de jaren van een geweldige hoogconjunctuur, toen slechts het beste van het beste, het fijnste uit het fijnste goed genoeg was, geraakte het degelijke vaderlandsche tabaks-product op den achtergrond, het werd door de exotische soorten uit verre tropische werelddeelen overvleugeld en meer en meer gaven de Geldersche en Utrechtsche „tabaksplanters” hun verbouw op, teelden zij loonender en meer gewaardeerde producten.

Het feit, dat Nederland niet meer een rustig oiland in de Europeesche branding is gebleven, heeft hierin verandering gebracht: nu de rookers en hun aanhang onrustig de winkels afspeuren naar sigaretten, naar sigaren en tabak, die niet meer zoo overvloedig en

in allerlei merken en soorten voorhanden blijken, nu herinnert men zich eensklaps ook weer dat er in het vruchtbare land der Geldersche vallei eens tabak verbouwd werd. Nu ja, het was weliswaar niet zulke exotische hoog-kwaliteit, die Nederlandsche tabak, maar zij was toch te gebruiken, nietwaar. Zou ze er nog geteeld worden?

Ja, Nederlander, ze wordt er nog steeds geteeld en daarom willen wij u er op deze pagina's iets van vertellen.

De zoogenaamde uitschieters voor de zaadwinning.

Op Gelderschen bodem, onder een Hollandsche zon

bladeren van de tabaksplanten beschermen tegen den wind, waar ze erg gevoelig voor zijn. „Ik verbouw dit jaar maar een stuk of vier verschillende soorten, maar er zijn wel jaren geweest, dat we dertig soorten uitzaaiden.”

„Is het verbouwen van tabak in de afgelopen jaren niet erg onvooroordeelend geweest?” vroegen we.

„Nou, we hebben slechte jaren gehad, héél slechte, maar ach, als we maar genoeg hadden om van rond te komen, waren wij al tevreden.”

Geruimen tijd kijken we naar het „oogsten” van de tabak. Ongeloofelijk handig zijn de zoons van den boer. Zij plukken snel en toch voorzichtig de groote, vettige tabaksbladeren, de heele rij, van 't middenpad tot aan de haag. Dan keeren zij terug naar het pad en leggen de geplukte bladeren op een hoop. Hebben zij een deel van het veld bewerkt, dan dragen zij de geurende groene stapels naar de droogschuur.

Is er zoo een deel van den oogst binnen, dan zet de heele familie zich op lage bankjes neer. De bladeren worden dan „gebost”. Eén sorteert er de bladeren in groote en kleine, een ander steekt ze bij de hoofdnerf op lange puntige stokken. Merkwaardig snel gaat dat. Op het bankje vóór den sorteerder worden de groene bladeren gestapeld en dan geeft deze snel en vlug met een vlijmscherp mesje een lange kerf over de dikke nerf heen. Daardoorheen steekt dan de stok.

Is zulk een stok, ongeveer anderhalven meter lang, gevuld met dicht tegen elkander aangeschoven bladeren, dan wordt hij naast de andere opgehangen in de rekken, die zich in het ruime dak van de schuur bevinden. En daar drogen zij: in den wind, die door de kieren blaast. Weer later, als zij bruinig verkleurd zijn, worden zij in staande rekken gebracht en weer door de zon en den wind gedroogd.

En ten slotte worden zij in „bussels” saamgevoegd, soort bij soort. In het najaar komen dan de handelaars, die den oogst voor de fabrieken opkopen.

De bodem, de zon, de wind en de planten hebben dan hun plicht vervuld, de fabriek neemt hun taak over. De planter intusschen begint weer met zijn zorgen voor den nieuwen aanbouw. Van de niet-„ontharte” planten, die wild op kondens schieten, tot twee meter hoogte vaak, en waarin het zaad zich vrij kon ontwikkelen, worden de zaadbollen genomen, die vervolgens onder broeikassen in vochtig-bruine aarde worden gelegd, om tot vóór-ontkieming te komen. In Maart worden dan opnieuw de velden bezaaid: een nieuwe oogst kan rijpen. Zoo gaat het werk op de velden rusteloos voort.

Besluiten wij dit korte overzicht niet zonder nog iets te hebben verteld van wat er nu met de tabak gebeurt in de fabriek.

Daar arriveert de oogst dus van de plantages, tot nu toe in hoofdzaak van de buitenlandsche, doch weldra wellicht ook van de Nederlandsche velden. Zij wordt daar gemêleerd met andere soorten, ten einde het door de rookers gewenschte aroma te verkrijgen, wordt vervolgens gevocht en naar de kerverij gebracht. Hier wordt de tabak gesneden, ten minste de shag-, rook- en pruimtabakken. Grof gesneden wordt pruim-, fijn gekerfd shagtabak. Vandaar gaat zij in de droogtrommels, waarin zij tot een bepaalde temperatuur wordt verhit, tot verwijdering van de beruchte „kwade dampen”. In een

Het plukken gaat verbazend snel in zijn werk. De arbeiders slaan de geplukte bladeren behendig tusschen hun beenen, zoodat zij hun handen vrijhouden.

De plukkers bewegen zich van het middenpad naar de haag, rij voor rij, en keeren dan naar hun uitgangspunt terug, waar zij den oogst op een hoop leggen; later wordt de pluk naar de droogschuur gebracht.
(Eigen opnamen)

De tabaksplant, gereed voor den eersten pluk. De onderste bladeren dienen voor het binnenwerk van sigaren, dan komt het dekblad en hoogerop aan den stengel de pruimtabak.

koelmachine wordt zij dan gezuiverd en gekoeld en... zij is gereed, op de verpakking na.

En nu de sigaren. Ja, dit is eigenlijk een hoofdstuk apart en daarom moeten wij het wel zéér in vogelvlucht behandelen. Het binnenwerk van de sigaren bestaat uit, of liever: bestaat tot nu toe uit overzeesche tabak. Uit Havana, Brazilië en Java. Om dit binnenwerk legt de v aardige hand van den sigarenmaker het binnenblad, weer uit andere tabak bestaande, en ten slotte volgt het gewichtige dekblad, voor kenners het herkenningmiddel voor de goede sigaar. We hebben geruimen tijd dit „groeiproces” van de sigaar staan bekijken en we moeten u getuigen: het is een kunst.

Vervolgens gaan de sigaren in hun verschillende soorten (geperst en niet-geperst) en in allerlei vorm

naar de sorteerderij. Een tabaks-kunstenaar sorteert daar de sigaren feilloos in roode, vale en lichte sigaren en verpakt ze in de kistjes. Ook dit is vakwerk van de eerste soort, waarvan we u als leeken niet meer durven vertellen. En ja, ten slotte gaat dan de „versehe” sigaar in de droogkamers.

Zoo is in het kort en onvolledig geschetst, wat er in de fabriek geschiedt.

Van plant, beter nog, van zaadje tot sigaret, sigaar, rook- of pruimtabak: het is een heele weg, een interessante weg en... wat weinigen zich tot nu toe realiseerden: hij kan van phase tot phase in het eigen land gevolgd worden!

Het gezin van den tabaksplanter aan den arbeid in de droogschuur. Links ziet men het kerven, rechts het sorteeren.

DE MEDEPLICHTIGE VAN DEN BOOTSMAN

door W. W. Jacobs

George Benn, bootzman in ruste, zuchtte luidruchtig en met een droefgeestig gebaar wendde hij zich naar de deur. Met den knop in zijn hand bleef hij staan en juffrouw Waters, die achter de toonbank in een grooten rieten stoel zat, keek hem met 'n paar driftige oogen aan. „Mijn gevoelens zijn onveranderlijk,” zei de bootzman.

„De mijne ook,” zei de kasteleins scherp. „Weet je wat ik zoo gek vind, meneer Benn? Dat u me altijd ten huwelijk vraagt als u drie biertjes op hebt.”

„Dat is omdat ik eerst moed bij elkaar wil zamen,” verdedigde zich de bootzman. „Den volgenden keer zal ik 't doen voor ik een druppel binnen heb — dan kunt u zien, dat ik 't meen.”

Hij stond al buiten en had de deur al dicht, voor de waardin had kunnen kiezen uit de vele antwoorden, die naar haar lippen welden. Voor wie uit de koele herberg kwam, met dien geur van vochtig zaagsel, leek de weg heet en stoffig; maar de bootzman stapte voort en merkte het niet op, want hij was de prooi eener neerslachtigheid, die niets verwonderlijks heeft, als men vijfmaal in veertien dagen een blauwtje heeft geloopt. Zijn voeten waren traag, maar zijn hersenen werkten met ijver.

In diep gepeins liep hij een mijl of twee voort; toen zag hij een beschaduwden berm, ging daar zitten op een aanlokkelijke grasvlakte en stak een pijp op. Door de warmte en het dommelige gezoem van de bijen raakte hij half in den dut; zijn pijp hing in een hoek van zijn mond en zijn oogen gingen dicht.

Hij deed ze open toen hij voetstappen hoorde naderen, en terwijl hij in zijn zak naar lucifers tastte, keek hij lui op naar den man, die er aan kwam. 't Was een man met een pakje over zijn schouder, en aan zijn kaarsrechte houding, zijn levendigen blik en zijn gebroense gezicht herkende men hem als een oud-soldaat.

De onbekende bleef staan, toen hij den zittenden bootzman gewaar werd en keek hem gemoedelijk aan.

„Pijpje tabak voor me, maat?” vroeg hij.

De bootzman overhandigde hem de nikkelen doos, waarin hij genoemd genotmiddel meedroeg.

„Je bent zeker bij 't leger?” vroeg hij.

De lange man knikte. „Geweest,” zei hij. „Ik ben nu mijn eigen commandant.”

„Een beetje aan den wandel?” informeerde Benn, terwijl hij de doos weer aannam en zijn eigen pijp nog eens stopte.

De onbekende knikte en met een gezicht van iemand, die wel zin heeft in een praatje, liet hij zijn bagage op den grond vallen en ging hij zitten. „Ik heb meer dan tijd zat,” vertelde hij.

Benn knikte en rookte eenigen tijd zwijgend door. Een vaag idee, dat al een poosje in zijn geest had gewaasd, begon vorm en klaarheid te krijgen. Hij keek zijn metgezel van terzij aan; 't was een man van een jaar of achtendertig, met een paar heldere oogen, aan de hoeken humoristisch gerimpeld, en een gezicht van opgewektheid, royaal doorschoten met zorgelozen durf.

„Zeker niet zoo heel erg zin om te werken?” vroeg de bootzman, toen hij zijn inspectie volbracht had.

„Ik ben er gek op,” zei de ander, een rookwolk de lucht in blazend, „maar een mensch kan niet alles hebben; zou niet goed voor hem zijn.”

De bootzman dacht aan juffrouw Waters en hij zuchtte. Toen rammelde hij met zijn zak.

„Als ik je soms een plezier kan doen met een half pond of zoo...” begon hij.

„Zeg, hoor eens,” zei de soldaat, „al vroeg ik je om een pijpje tabak, daarom...”

„Zoo bedoel ik 't niet,” zei Benn vlug. „Als je 't verdienen kon?”

De soldaat knikte en nam zijn pijp uit zijn mond. „In den tuin werken en glazen lappen?” vroeg hij, even zijn schouders ophalend.

De bootzman schudde zijn hoofd.

„Schoonmaken misschien?” zei de soldaat, met een berustend gezicht. „Ik heb laatst een huis moeten schoonmaken en ik heb 't zoo grondig gedaan, dat ze vroegen, of ik de zeep had gestolen. De lampepitten.”

„En had je dat niet?” vroeg de bootzman, hem scherp aanziende.

De soldaat stond op, klopte de asch uit zijn pijp en

keek hem nijdig aan. „Ik kan 't je niet teruggeven,” zei hij langzaam, „want ik heb er al een gedeelte van opgerookt, en betalen kan ik 't ook niet, want ik heb nog maar een paar stuivers en die kan ik niet missen. Tot ziens, maat, en als een arme bliksem je weer eens een pijpje tabak vraagt, blijf dan beleefd.”

„Ik heb nog nooit iemand gezien, die zóó gauw op z'n teentjes getrapt was,” verklaarde de bootzman. „Ik had een speciale reden om dat te zeggen, kame-raad. En een heel goede reden.”

De soldaat bromde iets, bukte zich en raapte zijn pakje op.

„Ik had 't zoeven over een half pond,” hernam de bootzman met een zekeren nadruk, „en als ik je nu vertel, dat ik je dat geld aanbied voor een klein inbraakje, zul je wel begrijpen, dat ik me eerst overtuigen wou van je eerlijkheid.”

„Inbraakje?” riep de soldaat verbaasd. „Eerlijkheid? Nou zeg... ben jij nu dronken of ik?”

„Ik bedoel,” zei de bootzman, de aantijging met met een gebaar afwijzend, „dat je zou moeten spelen voor inbreker.”

„Ik weet 't al — we zijn allebei dronken,” zei de ander gelaten.

De bootzman bewoog zich onrustig. „Als je er geen zin in hebt, zwijg er dan maar over, en verder even goeie vrienden.” Hij stak zijn hand uit.

„Ik zeg niks,” antwoordde de soldaat, en hij greep de hand. „Ik heet Ned Travers, en ik heb wel eens in een cel gezeten omdat ik wat lol maakte af en toe, maar verder valt er niets op me aan te merken. Begrijp dat maar goed.”

„Kan den beste gebeuren,” zei Benn kalmeerend. „Stop je pijp nog maar eens en gooi niet wéér mijn goeie tabak weg.”

Travers nam de doos aan, en met een zuinigheid, uit tegenspoed geboren, bukte hij zich en begon hij zijn pijp te stoppen met het klokhuis, dat hij had weggegooid. Toen ging hij weer zitten, vond een makkelijke houding en vroeg toen zijn metgezel, of hij dan maar van wal wou steken.

„Ik heb 't nog niet heelemaal voor elkaar,” zei Benn langzaam, „maar 't staat me zoo half voor mijn oogen. 't Schiet nog een beetje af en aan, om zoo te zeggen.”

Hij stak zijn pijp nog eens aan en keek strak naar de heg tegenover hem. „Twee mijl hier vandaan, waar ik woon,” zei hij, na een paar krachtige trekken, „heb je 'n cafeetje, dat de Bijenkorf heet, en dat hoort van een dame, waar ik een oogje op heb.”

De soldaat kwam overeind zitten.

„Ze wil me niet hebben,” zei de bootzman, met een lichtelijk verbaasd gezicht.

De soldaat ging weer liggen.

„'t Is een eenzame weduwe,” vervolgde Benn, zijn hoofd schuddend, „en de Bijenkorf staat op een eenzame plek. Je moet eerst 't heele dorp uit, en de naaste buren wonen een halve mijl ver.”

„Gekke plaats voor een kroeg,” vond Travers.

„Ik heb haar al verteld, dat ze er niet veilig zit,” zei de bootzman. „Ik heb gezegd, dat ze een man moest hebben om haar te beschermen, maar ze lachte me uit. Ze gelooft niet, dat er gevaar is, snap je? En ik ben niet van de grootsten — klein maar dapper — en ze houdt van lange mannen.”

„De meeste vrouwen,” zei Travers, en hij kwam weer recht zitten en keek verwaand. „Toen ik nog uniform droeg...”

„Nou dacht ik er over,” zei de bootzman, zijn stem ietwat verheffend, „om twee vliegen in één klap te slaan — haar te bewijzen, dat ze bescherming noodig heeft, en dat ik de man ben, die haar beschermen moet. Kun je me volgen?”

De soldaat stak zijn hand uit en betastte de biceps van zijn nieuwen vriend. „Zoo hard als een kei,” zei hij goedkeurend.

„Ik denk er zóó over,” hernam de bootzman, met

een slap lachje. „Ze houdt wel van me, maar ze weet 't niet.”

„Heb je dikwijls,” zei Travers, ernstig zijn hoofd schuddend.

„En dus wil ik haar haar geluk niet onthouden,” zei de bootzman.

„Da's netjes van je,” zei Travers.

„Ik heb een goed stel hersens,” zei Benn, „anders was ik nooit zoo jong bootzman geworden, en nu heb ik er al zoo dikwijls over gepiekerd, dat ik er hoofdpijn van kreeg. En als jij nu vanavond wilt doen, wat ik je vragen zal, en 't lukt... dan maak ik er zóó een pond van.”

„Ga maar door, Rothschild,” zei Travers. „Ik luister.”

De bootzman keek hem strak aan. „Ik zal je hier vanavond om elf uur opwachten, op ditzelfde plekje,” zei hij, „en dan breng ik je naar haar huis en dan help ik je binnenklimmen door een raampje, dat ik weet. Je gaat de trap op en je maakt haar aan 't schrikken, en dan schreeuwt ze om hulp. Ik pas op 't huis als een trouwe hond en ik hoor haar gillen. Ik schiet door 't raampje naar binnen, ik sla je tegen den grond en ik red haar. Zie je?”

„Ik hoor 't,” verbeterde Travers koeltjes.

„Ze klemt zich aan me vast,” ging de bootzman voort, en zijn gezicht stond verrukt, „met een hart vol dankbaarheid, en vol trots op mijn kracht en mijn moed trouwt ze met me.”

„En ik krijg vijf jaar wittebroodsweken,” zei de soldaat.

De bootzman schudde zijn hoofd en klopte zijn metgezel op den schouder. „In de opschudding van 't moment spring je op en ontsnap je,” zei hij, met 'n minzaam lachje. „Ik heb alles goed overdacht. Je kunt veel harder lopen dan ik — dan ten minste. 't Naaste huis staat een halve mijl ver weg, zooals ik zei, en haar dienstbode logeert tot morgen bij haar moeder, tien mijl hier vandaan.”

Travers stond op en rekte zijn leden. „Ik zal eens verder moeten,” zei hij geeuwend. „Dank voor de prettige tijdpassering, maat.”

„Doe je 't niet?” vroeg de bootzman, met een betrokken gezicht.

„Dank je lekker,” zei de soldaat nadrukkelijk. „Eén klein ongelukje, en ik zit in den knoei.”

„Als dat gebeurt,” zei de bootzman, „beken ik alles, en geen mensch doet je wat.”

„Ik moet maar afwachten, of je dat doen zou, al belooft je 't,” zei Travers. „Tot ziens, hoor.”

„Ik... laten we dan zeggen twee pond,” zei de bootzman, trillend van verlangen. „Ik heb nu eenmaal zin in je; je bent geknipt voor dat karweitje.”

De soldaat gooide zijn pakje over zijn schouder en keek om. „Je wordt bedankt,” zei hij spottend.

„Hoor nu eens,” riep de bootzman; hij sprong op en hield hem bij zijn mouw vast. „Ik zal 't je zwart op wit geven. Je bent toch niet bang? Had ik maar een matroos hier... die deed 't alleen voor de pret. Als ik 't je zwart op wit geef, en er komen ongelukken, zit ik er leelijker in dan jij, is 't niet zoo?”

Travers aarzelde, duwde zijn pet naar achter en krabde op zijn hoofd.

„Ik zal je die twee pond geven vóór je naar binnen gaat,” vervolgde Benn, gretig zijn kans waarnemend. „Als ik ze bij me had, kreeg je ze nu. Omdat ik jou wél vertrouw. Ik heb kijk op menschen en je bevalt me. Ik zeg maar zoo: als er mannenwerk gedaan moet worden, geef mij dan maar een soldaat of een matroos.”

De soldaat ging weer zitten en liet zijn pakje weer vallen. „Vooruit maar,” zei hij langzaam. „Schrijf 't maar op, eerlijk en degelijk, met je handtekening er onder, dan doe ik 't.”

De bootzman gaf hem een klap op zijn schouder en haalde een bosje papieren uit zijn binnenzak. „Hier heb je brieven met mijn naam en adres er op,” zei hij. „'t Is allemaal zuiver spel, vierkant en eerlijk. Als je ze door hebt gekeken, is 't briefje onderwijl klaar.”

Travers nam ze aan, stak opnieuw den brand in zijn pijp en zat zwijgend te rooken, met zijdelingsche blikken naar zijn vriend, die op zijn potlood zat te bijten en met pijnlijke inspanning zijn zinnen wrocht. Toen het document klaar was — na een aantal mislukkingen, die de voorzichtige Travers opdraapte en verbrandde — slaakte de bootzman een zucht van verlichting, en gaf hij het papier over, en met een

voldaan gezicht zat hij te kijken, terwijl de soldaat den tekst las.

„Lijkt me wel goed zoo,” zei Travers en hij vouwde het papier op en borg het in zijn zak. „Om elf uur ben ik hier.”

„Afgesproken,” zei de bootsman snel. „Elf uur. En misschien... hier heb je vast een daalder om vandaag voort te kunnen.”

Hij gaf hem nog een klopje op zijn schouder, waarschuwde hem, dat hij zich zoo veel mogelijk gedekt moest houden dien dag, en liep langzaam naar huis. Zijn stap was licht, maar in zijn trekken was er een vreemd mengsel van bezorgdheid en vol-doening.

Om tien uur dien avond had de bezorgdheid de overhand en om elf uur, toen hij den rooden gloed van Travers' pijp zag, als een vuurbaken tegen den achtergrond van de heg, voelde de bootsman neiging om zijn vindingrijkheid te verwenschen. Travers begroette hem vroolijk en zei, dat hij tot alles bereid was, want hij had flink gegeten en een paar pinten bier gebruikt, sinds de bootsman hem alleen had gelaten.

Benn bromde wat en begon zwijgend voor den ander uit te loopen. Er was geen maan, maar wel een heldere lucht. Travers deed een paar opgewekte pogingen om een gesprek aan te knopen, maar toen die mislukten, amuseerde hij zich maar met zachtjes fluiten.

Achter één raam brandde licht; verder was 't heele dorp donker. Toch haalde de bootsman, die voort was geslopen als een Indiaan op 't oorlogspad, vrijer adem, toen zij het dorp achter den rug hadden. Nieuw gesluip, een eind verder op, bewees Travers, dat zij hun bestemming naderden, en een paar minuten later stonden zij voor een kleine herberg een eindje van den weg. „Alles potdicht — juffrouw Waters ligt al in bed,” fluisterde Benn, voorzichtig om het huis heen loopend. „Hoe voel je je?”

„Ik? Best,” antwoordde Travers. „Net of ik van mijn leven niet anders gedaan heb dan inbreken. Hoe voel jij je?”

„Zenuwachtig,” zei Benn en toen bleef hij staan voor een smal raam aan den achterkant van 't huis. „Hier moeten we zijn.”

Travers deed een paar stappen achteruit en bekeek het huis. Alles was er stil. Een paar seconden stond hij te luisteren, toen kwam hij bij den bootsman terug.

„Adjuus, maat,” zei hij, zich ophijschend aan de vensterbank. „Dood of overwinning.”

De bootsman stopte hem twee pond in de hand en fluisterde: „Kalmjes aan maar; 't heeft geen haast. Ik moet even bijkomen. Laat haar flink schrikken, maar niet te erg. Als ze gilt, kom ik binnen.”

Travers liet zich naar binnen glijden en stak toen zijn hoofd uit het raam. „Zou ze 't niet gek vinden, dat je zoo dicht bij de hand bent?” vroeg hij.

„Nee,” zei de bootsman, „mijn trouwe hart wil over haar waken — da's heel gewoon. Zal ze heelemaal niet gek vinden.”

Travers grinnikte. Hij trok zijn schoenen uit en stak ze den bootsman toe. „Ze hoeft me niet te hooren, vóór ik boven ben,” fluisterde hij. „Zet ze maar buiten neer, maar bij de hand, dat ik ze zoo kan pakken.”

Benn gehoorzaamde en Travers — blijkbaar geen specialiteit in 't stoppen van sokken — trippelde huiverend voort over een steenen vloer. Toen, ingevolge de aanwijzingen van zijn principaal, begon hij de trap te beklimmen.

Halverwegen struikelde hij even, maar overigens was 't een heel kleine prestatie voor een dilettant. Hij bleef staan en luisterde, en toen alles stil bleef, liep hij het portaal over naar een deur. Daar bleef hij staan. Ondanks hemzelf klopde zijn hart sneller dan gewoonlijk.

Hij duwde de deur langzaam open en schrok, toen hij haar hoorde knarsen. Er gebeurde niets. Hij duwde nog eens en toen hij over den drempel was, zag hij aan een lampetkan, die afstak tegen het hout van den wand, dat hij zich in een slaapkamer bevond. Hij luisterde, of hij hoorde ademen, maar hij hoorde niets.

„Slaapt reusachtig stil,” dacht hij, „of misschien is 't een leege kamer. Nu zal 't mij benieuwen...”

Hij schrok hevig, want hij hoorde een deur gaan. Hij stond stokstijf, nauwelijks ademhalend, zijn gehoor inspannend. Er scheen licht op het portaal en toen hij om den deurpost gluurde, zag hij 'n vrouw de gang door komen — een jongere en knappere vrouw dan hij verwacht had. Met haar eene hand hield zij een kaars omhoog en in de andere had zij een

tweelops geweer. Travers trok zich terug in de kamer en toen het licht naderbij kwam, glipte hij een groote kast naast den haard in en wachtte daar, stijf rechtop staande. Het licht kwam de kamer in.

„Ik zal 't me verbeeld hebben,” zei een prettige stem.

„Wat een schatje,” glimlachte Travers.

Zijn geoeffend oor herkende het geluid, dat nu volgde: het spannen van de hanen. Een seconde later bonsde er iets zwaars tegen de deur van de kast en werd de sleutel omgedraaid.

„Ik heb je!” zei de stem triomfantelijk. „Probeer er maar niet uit te komen, anders schiet ik.”

„Nee,” riep Travers vlug, „ik zal stil blijven staan.”

„'t Is je geraden,” zei de stem. „Ik heb een geweer op je gericht.”

„Doe me een plezier en houd 't naar beneden,” zei Travers; „en haal je vinger van den haan weg; als er een ongeluk gebeurde, zou je 't jezelf nooit vergeven, meisje.”

„Er gebeurt niets, als je maar stil staat,” zei de stem. „En ik ben geen meisje,” ging zij gestreng voort.

„Dat ben je wél,” zei de gevangene. „Ik heb je gezien. Ik dacht in 't eerst dat 't een engel was. Ik heb je bloote voetjes gezien en...”

Een gillette viel hem in de rede.

„Pas maar op, dat je geen kou vat,” vermaande Travers.

„Maak je maar geen zorg over mij,” zei de stem snibbig.

„Ik zal 't je heusch niet lastig maken,” zei Travers. 't Werd tijd, vond hij, dat de bootsman op de prop-pen kwam. „Waarom roep je niet om hulp? Dan ben ik zóó weg.”

„Ik heb jouw raad niet nodig,” was het antwoord. „Ik weet zelf wel, wat me te doen staat. Pas op als je er uit probeert te komen. Ik schiet één loop door 't raam af, maar den anderen bewaar ik voor jou, als je je verroert.”

„Maar lieve meid!” protesteerde Travers verschrikt, „dan maak je de heele buurt wakker!”

„Da's ook juist de bedoeling,” zei de stem. „Blijf stil staan, hoor? Pas op!”

Travers aarzelde. Hij was verloren, en hoe 't ook ging, hij zou de krijgslist van den schranderen Benn aan 't licht moeten brengen.

„Wacht even!” zei hij ernstig. „Doe nu niets overijds. Ik ben geen inbreker. Ik doe 't voor een vriend van je — meneer Benn.”

„Wat?” riep ze verbaasd.

„Zoowaar als ik hier sta,” bevestigde Travers. „Hier, hier heb je mijn opdracht. Ik zal 't papiertje onder de deur door schuiven. En als je naar 't raam aan den achterkant gaat, kun je hem in den tuin zien staan wachten.”

Hij schoof het papiertje onder de deur en snel werd 't uit zijn vingers gerukt. Hij ging weer rechtop staan en luisterde naar de verschrikte en verontwaardigde uitroepen van zijn gevangenbewaarster, die het getuigschrift van den bootsman las:

„Hierbij verklaart ondergeteekende, George Benn, zijnde geheel gezond naar lichaam en geest, dat hij den heer Ned Travers heeft verzocht, als inbreker op te treden ten huize van mejuffrouw de weduwe Waters. Hij is geen inbreker en ik sta buiten te wachten. 't Is allemaal zoo zuiver mogelijk en volkomen in orde. George Benn.”

„Gezond van geest... zuiver... volkomen in orde?” herhaalde een verblufte stem. „Waar is hij?”

„Op 't achtererf,” antwoordde Travers. „Als je naar 't raam gaat, kun je hem zien. Maar wees nu verstandig en doe iets om je hals.”

Hij kreeg geen antwoord, maar er kraakte een plank. Hij wachtte, langen tijd scheen 't hem, en toen kraakte de plank andermaal.

„Heb je hem gezien?” vroeg hij.

„Ja,” kwam het scherp. „Jullie moesten je schamen, alle twee. Maar jullie krijgen er je trekken voor thuis.”

„Er is hier al een kleerenhaak, die aldoor in mijn achterhoofd prikt,” vertelde Travers. „Wat ga je doen?”

Er kwam geen antwoord.

„Wat ga je doen?” herhaalde Travers, ietwat ongerust. „Je ziet er veel te lief uit om iets wreeds te doen; voorzover ik door zoo'n kier heen beoordeelen kan ten minste.”

Er klonk een gesmoorde uitroep, gevolgd door geluid, alsof iemand zich snel door de kamer bewoog, en het geritsel van snel aangetrokken kleeding.

„Had je veel eerder moeten doen,” merkte de zorgzame Travers op. „'t Is om een doodelijke kou te vatten!”

„Bemoei je met je eigen zaken,” zei de stem scherp. „Als ik je er uit laat, zul je dan precies doen, wat ik je zeg?”

„Op mijn eerewoord,” zei Travers vurig.

„Ik zal dien meneer Benn een lesje geven, dat hij nooit vergeet,” hernam zij vinnig. „Ik schiet mijn geweer af, en dan hol ik naar beneden en zeg ik, dat ik je dood heb geschoten.”

„Hè?” riep Travers verbaasd. „Allemachies...”

„St! Lach niet!” beval de stem. „Straks hoort hij je. Stil!”

De sleutel draaide in het slot en Travers kwam te voorschijn, met zijn hand op zijn mond, om overtuigend te gehoorzamen. Juffrouw Waters liep achteruit met het geweer op hem gericht en bekeek hem eens goed.

„Ga mee naar 't portaal,” zei Travers dringend. „Anderen hoeven 't niet te hooren. Schiet hier maar in.”

Hij griste een lappenkleedje van den vloer en stak 't tusschen de spijlen van de leuning.

„Jij blijft hier,” zei juffrouw Waters.

Hij knikte.

Zij richtte het geweer naar het kleedje. De muren schudden van den knal, en gillend, dat Travers er zeere tanden van kreeg, holde ze de trap af. Ze rukte de knippen van de achterdeur weg en wankelde naar buiten, in de armen van den zenuwachtigen bootsman.

„O hemeltje! O, o!” kreet ze.

„Wat... wat is er?” stotterde Benn.

De weduwe lag te wringen in zijn armen. „Een inbreker,” fluisterde ze fel. „Maar 't is al in orde. Hij is dood.”

„Dood...” bouwde Benn haar na. „D-d-dood?”

Juffrouw Waters knikte en werkte zich los. „Eén schot, meteen raak,” zei ze met een tevreden gezicht.

De bootsman stond zijn handen te wringen. „Groote hemel!” zei hij, en hij liep langzaam naar de deur. „Arme kerel!”

„Kom hier,” zei de weduwe, aan zijn jas trekkend. „Ik wou... wou gaan kijken... of ik hem helpu kon,” stamelde Benn. „Arme kerel!”

„Je blijft hier,” beval juffrouw Waters. „Ik wil geen getuigen hebben. Mijn huis hoeft geen kwaden naam te krijgen. Ik wil 't geheim houden.”

„Geheim houden?” zei de bevende bootsman. „Hoe dan?”

„Ik moet eerst zorgen, dat ik van 't lijk afkom,” zei de weduwe nadenkend. „Ik denk, dat ik hem in den tuin begraaft. Achter die aardappelen is een heel geschikt lapje grond. Haal maar een spa uit het schuurtje.”

Benn stond stokstijf, ontzet, naar haar te kijken. „Terwijl jij 't graf graaft,” vervolgde juffrouw Waters rustig, „ga ik den vuilen boel opruimen.”

De bootsman wankelde en morrelde toen met trillende vingers aan zijn boord.

Als een slaapwandelaar stond hij te kijken, toen zij naar het schuurtje holde en terugkwam met een spa en een hak. Als een slaapwandelaar liep hij haar na, den tuin in.

„Oppassen,” zei ze bits. „Je trapt op mijn aard-appels.”

De bootsman stond stil en staarde haar aan. Zij scheen er niets van te merken; zij zette met voetstap-pen de maten uit, duwde hem toen het gereedschap in handen en verzocht hem, voort te maken.

„Als je klaar bent, breng ik hem beneden,” zei ze naar het huis kijkend.

De bootsman veegde met den rug van zijn hand zijn natte voorhoofd af. „Hoe wou je hem de trap af krijgen?” bracht hij uit.

„Sleepe,” zei juffrouw Waters kortaf.

„En als hij nu eens niet dood is?” zei de bootsman, met een zweempje van hoop.

„Klets!” zei juffrouw Waters. „Dat zie ik toch zeker wel? Verknoei nu maar geen tijd met praten; en denk er om, flink diep graven. Ik plant er later wel een paar koolstruiken op — die heb ik toch te veel.”

Zij ging het huis weer binnen en liep luchtig de trap op. De kaars brandde nog en het geweer stond tegen het ledikant; maar de bezoeker was verdwenen. Met een vreemd gevoel van teleurstelling keek zij de kamer rond.

„Kom eens kijken!” noodde een stem, en zij keek, en zag het vroolijke gezicht van haar gewezen gevangene aan de deur.

„Dat is een kolfje naar zijn hand”

EEN ECHT-HOLLANDSCHE SPORT, DIE

REEDS VELE EEUWEN IN ONS LAND

WORDT BEOEFEND:

KOLVEN

Je

land is hier groen en wijd, de boerderijen dragen hoge daken van glinsterend-zwarte pannen. In het kroos van een slootje zwemt 'n rijtje eenden en op een bank onder de keurig geschoren linden zit 'n opa met 'n hoge boerenpet op en hij heeft een knikje over voor alles, wat maar passeeren wil. In de dorpsstraat zijn de gevels van hout, helgroen geschilderd en versierd met gebeeldhouwde festoenen en slingers, waarop menig knap vakman van tegenwoordig jaloersch kan zijn. Oude jaartallen lezen we op die gevels, doch wat daar aan nieuwbouw tusschen staat, is niet zoo fraai. Verderop wiekt een eenzame molen, hoog daarachter rijzen machtige fabriekscomplexen en pluimt de rook uit vele schoorsteenen.

We zijn in Krommenie. Voor het sociëteitsgebouw wappert de vaderlandsche driekleur, want er is vandaag iets bijzonders te doen: de kolvers komen bijeen voor hun jaarlijksch tornooi. In Friesland wordt vanouds gekaatst, in het zuiden beugelt men of schiet men naar den gaai, hier in Noord-Holland wordt gekolfd.

Er is een cementen baan met allerlei wonderlijke

kringen er op, er staat 'n tweetal palen en hoog daarboven troont de jury. Juist heft een speler zijn kolf voor een slag, de bal loopt over de baan, kaatst terug van het achtershot en blijft dicht bij den achtersten paal liggen. En dan stapt de kolver weer naar voren voor een nieuwen slag. Ietwat onthutst staat de leek dit gedoe aan te zien en toch was er eens een tijd dat ieder goed Hollander vertrouwd was met deze oude en zoo bij uitstek nationale sport. Wist u dat er in het jaar 1792 binnen en in de onmiddellijke omgeving van Amsterdam nog 216 kolfbanen waren?

Te Rotterdam waren er toen 53 en de stad Leiden telde er 30. Ook in onze taal bleef iets van die populariteit van 't kolfspel bewaard. Wie hoorde nooit de uitdrukking: „Dat is een kolfje naar zijn hand”?

IETS UIT DE HISTORIE

Oud, zeer oud is het kolfspel, zoo oud, dat de oorsprong niet meer is na te gaan. Enkele moderne sporten, zooals golf, hockey en het snelle ijs-hockey, dat ook in ons land spoedig bekend werd, hebben hun oorsprong met het middeleeuwsche kolfspel gemeen. Trouwens, de oude Hollanders verschenen met hun kolven ook op het ijs, menig schilder-

In den loop der eeuwen zijn de spelregels van het kolven wat gewijzigd, de banen werden gladder en de ballen zijn thans technisch beter, maar toch.... deze kolver beoefent zijn sport nog precies zoo als zijn vaderen het honderden jaren geleden deden.

stuk getuigt er van. Vast staat, dat in de oude Nederlanden al in de veertiende eeuw gekolfd werd, oude kronieken verhalen, dat Albrecht van Beieren den bewoners van Brielle veroorloofde „te kaetsen ende den bal mitter colven te slaen buten der vesten,” dus buiten den stadswal. Naast deze toestemming staan tal van verboden, in de vijftiende eeuw werd te Amsterdam, na een binnengekomen klacht, het kolven in de Nes, waar oudtijds vele kloosters stonden, verboden, ook te Leiden werd in 1463 een verbod uitgevaardigd. Blijkbaar hadden die verboden niet veel succes, de kolvers bleven hun spel trouw, maar soms maakten ze 't wel wat te bont, in een resolutie der stad Utrecht van 10 Februari 1587 moest het zelfs verboden worden tijdens de predicatie op de kerkhoven „getier te maken met rasen, met kolven, enz.!”

Prachtig gladde banen, zooals de Noord-Hollandsche kolfclubs die thans bezitten, waren er eeuwen geleden niet. Geen wonder dus, dat de kolvers 's winters naar het ijs trokken! Voor de schaatsenrijders was dit vermaak intusschen niet heelemaal zonder gevaar.

„An men rechterhand daer

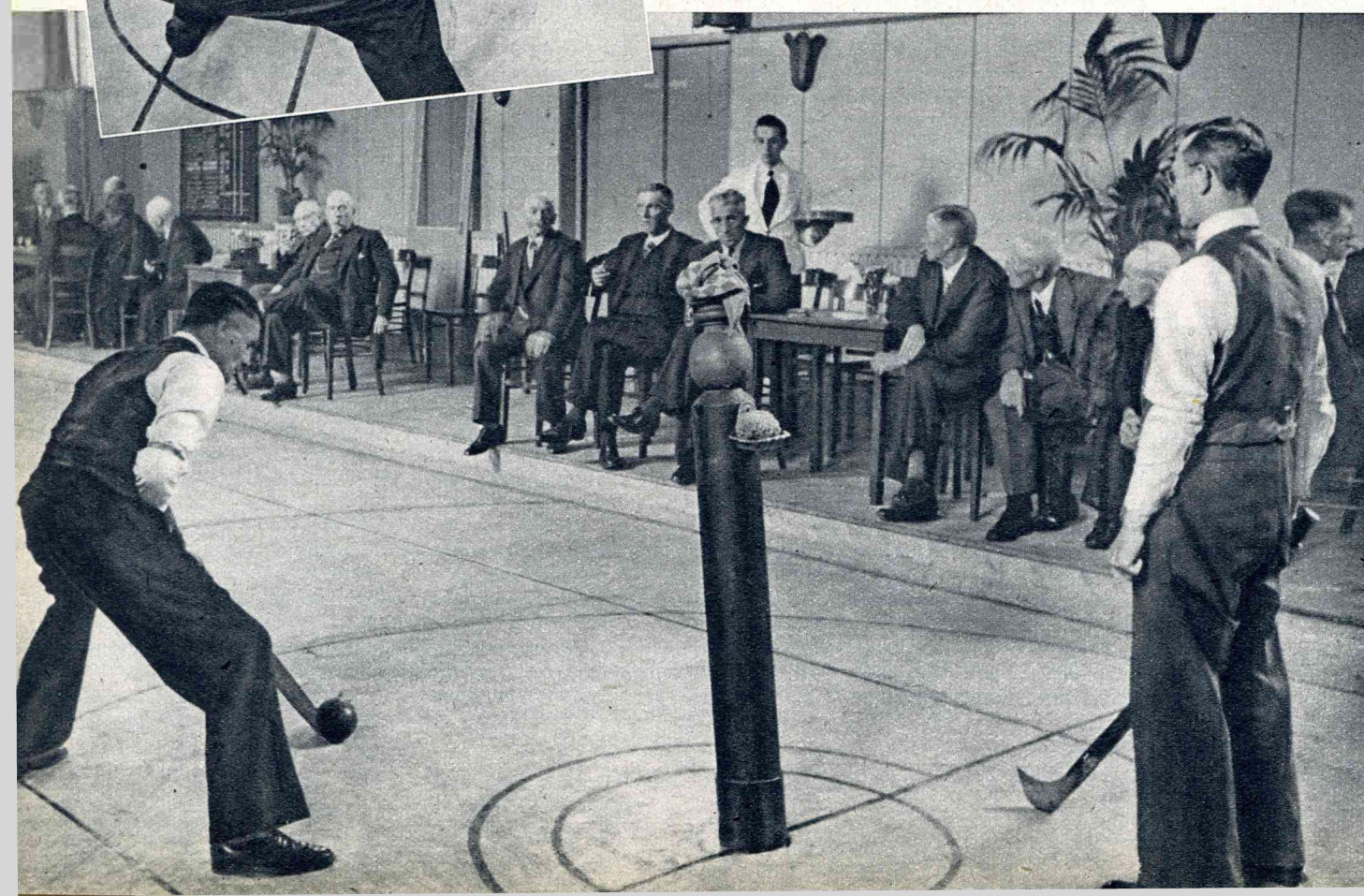
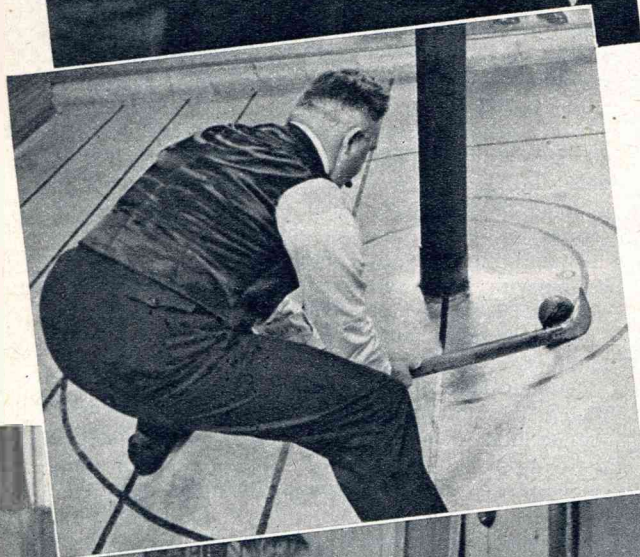
kreegh een goetmans vrouw
een kolfbal voor heur hoofd.

Had ick maer iens de macht, ick
souw 't er wel verbieden....”

heet het in 'n zeventiende-eeuwsch gedicht.

's Zomers werd gekolfd op open banen en als het kouder werd, op overdekte. Allerlei reglementen en bepalingen waren er. Zoo bevat de „Wet wegens het kolven”, die door het college „Eendracht maakt macht” te Amsterdam werd aangenomen in een „extra Ordinair beschreeven Vergadering, 13 Julij 1799” zelfs de menschlievende

Hier ziet u een gedeelte van de kolfbaan met een der beide palen. Die palen zijn eenigszins schuin geplaatst.

De ijskolver, naar een oude gravure van Romein de Hooghe.

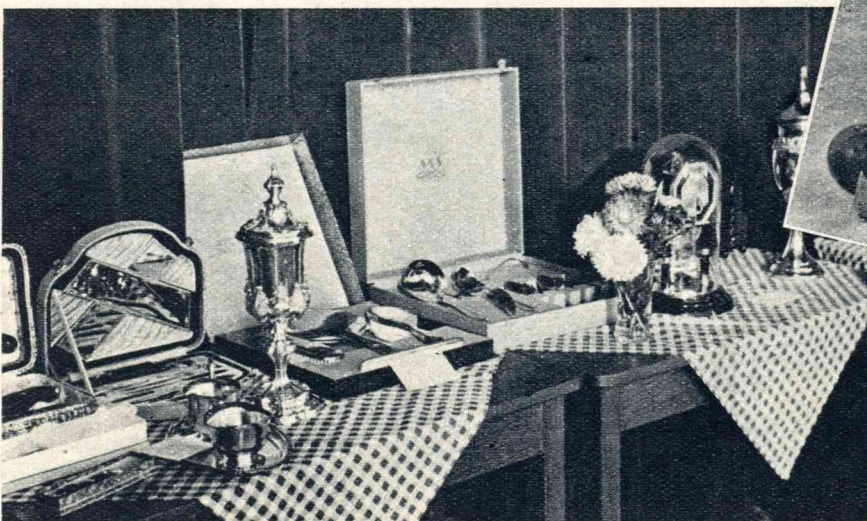
bepaling, dat „iemand met kolven anderhalve fles wijn verloren hebbende, zal mogen uitscheiden!”

De befaamde rederijders, de voorloopers van de amateur-tooneel-spelers onzer dagen, waren ook groote liefhebbers van kolven: na hun bijeenkomsten werden er meestal 'n paar partijtjes gemaakt. Zelfs hadden deze verenigingen vaak 'n specialen „kolvenaar” of kolfmeester, wiens werkzaamheden in de reglementen zorgvuldig werden omschreven.

ONZE VADEREN EN WIJ

ontdekt. Neen, dan doen wij het beter: we hebben belangstelling voor wielrennen, voor ijshockey, voor zwemrecords en bovenal voor voetbal. Maar dat wil in de meeste gevallen zeggen, dat we er op de tribune naar zitten kijken! Het onsportieve voorgeslacht kolfde in 1792 nog op ruim vierhonderd banen, over het geheele land verspreid. En wat hun verdere sportiviteit betreft: wij voelen ons al heele zeilers als we 'n beetje kunnen manoeuvreeren met een larkje of 'n B.M., maar zij zeilden naar Indië.

Intusschen, kolf is niet dood. Wel begon in de negentiende eeuw de belangstelling te tanen, doch in Noord-Holland heeft men zin voor traditie. Daar, in de Zaanstreek, in Waterland en het Noorderkwartier, wordt het oude spel nog steeds beoefend, de clubs hebben zich verenigd in den Nederlandschen kolfbond, waarvan de burgemeester van Grootebroek, J. A. Schrijnder, voorzitter is, en in de Septembermaand wordt steeds een groote nationale wedstrijd gehouden. Dit jaar te Krommenie namen 26 verenigingen aan dit tornooi deel, in totaal lieten 229 kolvers zich inschrijven.

Bij den voorpaal, een overzicht van de baan van de sociëteit „Ons Genoegen” te Krommenie, tijdens den nationalen wedstrijd van den Nederlandschen Kolfbond. Zoo'n baan is twintig meter lang en vijf meter breed. Geheel achteraan ziet u den achterpaal en het eindrabat.

Wat houdt het spel nu eigenlijk in? Wel, kolf is een behendigheidsspel van fijne berekening. Gemakkelijk is het niet en vooral is een vaste hand noodig. Om te beginnen maakt u den „uitslag”, d.w.z. u slaat den bal met uw kolf van 't begin van de baan naar 't achterschot, of, zooals dat ook wel heet, het „eindrabat” en u moet zoo hard slaan, dat de bal naar den daar geplaatsten achterpaal terugkomt; raakt u dien paal meteen, dan is 't nog beter. Daarna volgt de „opslag”, u slaat den bal zoo hard op den achterpaal, dat hij wederom naar voren rolt, het voorschot raakt en vandaar zoo mooi mogelijk bij den voorpaal komt te liggen. Ook hier geldt het: wordt de voorpaal bij deze gelegenheid óók geraakt, dan is dat nóg mooier. Dan volgt de laatste en meest beslissende slag: de „eindslag”. Thans moet u den bal tegen den voorpaal laten kaatsen en wel zoo behendig, dat hij wederom zoo dicht mogelijk bij het achterschot komt te liggen. Deze drie slagen vormen gezamenlijk, zooals de kolvers zeggen, een „slag” en elke partij telt vijf van die slagen, steeds dus weer bestaande uit drie aparte slagen.

Dat klinkt nu wel heel ingewikkeld, maar de spelregels zijn gauw genoeg te

De voetstukken der palen worden regelmatig nat gehouden.

Klaar voor den beslissenden eindslag. Niet te hard, want dan kaatst de bal tegen dit achterschot te ver terug. Hoe dicht bij dit schot, hoe meer punten deze slag oplevert.

leeren. Alleen, om een goed kolver te worden is heel wat oefening noodig, vraag het maar eens aan de Noord-Hollanders.

Kolf voldoet niet geheel aan de eischen die de moderne tijd aan een sport stelt, een succesnummer op de Olympische Spelen zal 't stellig nooit worden! Maar toch, wie de kolven hoort klikken en de ballen over de baan ziet suizen, verheugt zich. Want hier, op de kolfbanen van Noord-Holland, wordt de herinnering bewaard aan het verleden en speelt men nog steeds 't spel onzer vaders, vol traditie en oer-Nederlandsch.

Wie aan den grooten kolfwedstrijd deelneemt, moet minstens een dag van huis. Maar u ziet, als u succes heeft, komt u in elk geval niet met leeg handen terug!
(Eigen opnamen)

Na maanden, waarin slechts de soldaat oppermachtig heerschte in de door de bewoners verlaten dorpen, keert de bevolking terug. Veel is in deze oorlogsmaanden veranderd, doch welgemoed hebben de bewoners meteen hun arbeid hervat.

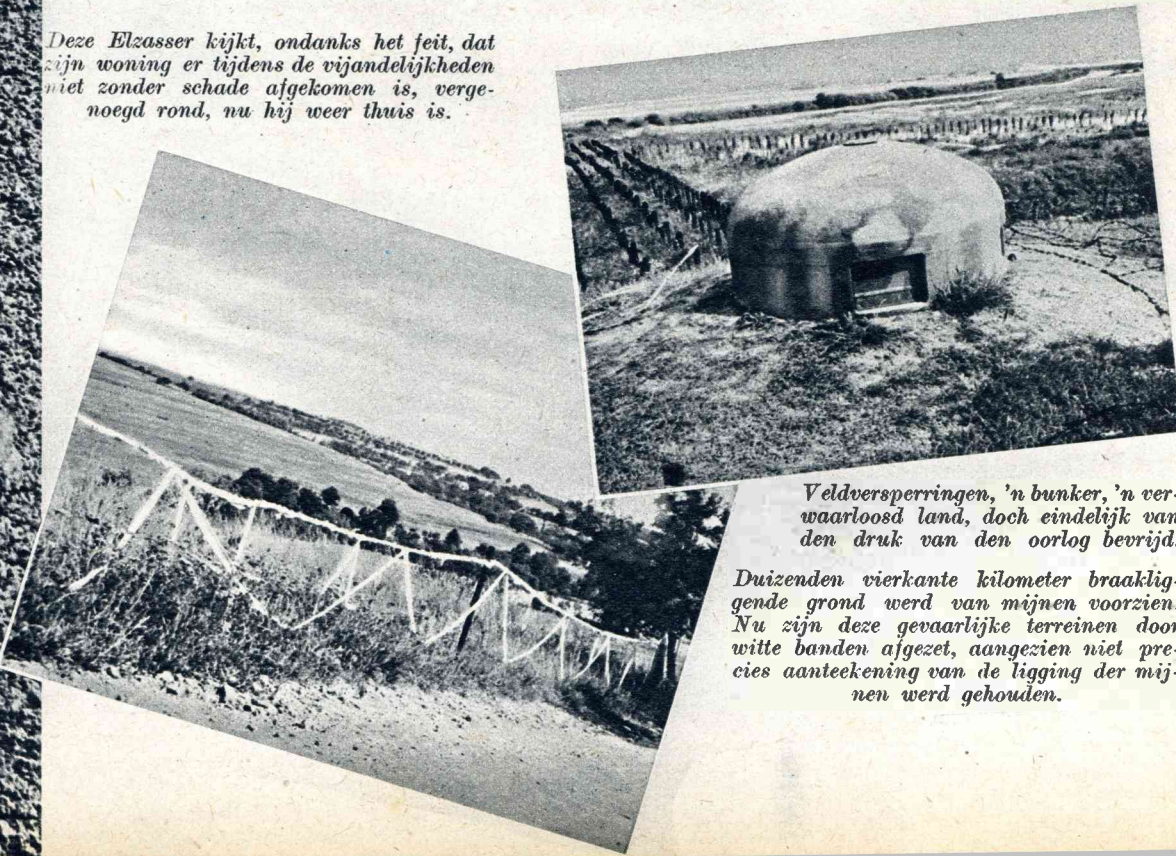

EEN JAAR

NIEMANDSLAND

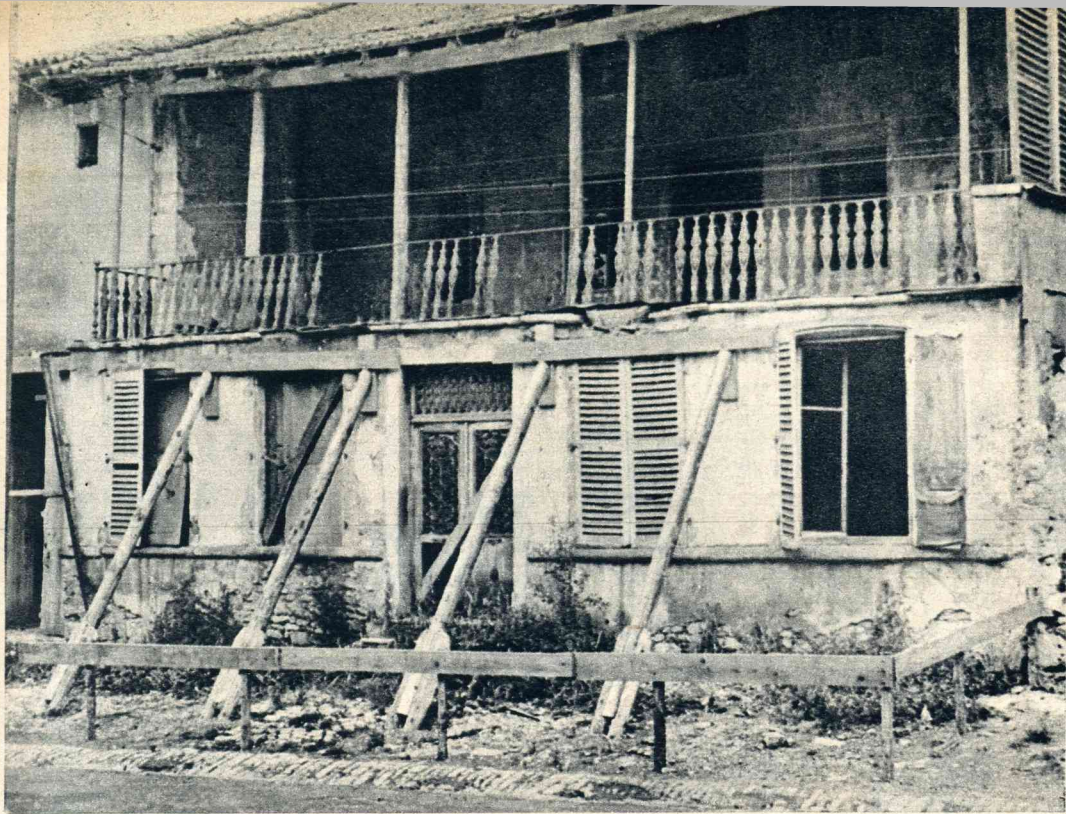
Elzas-Lotharingen lag tusschen twee fronten

Deze Elzasser kijkt, ondanks het feit, dat zijn woning er tijdens de vijandelijkheden niet zonder schade afgekomen is, vergezocht rond, nu hij weer thuis is.

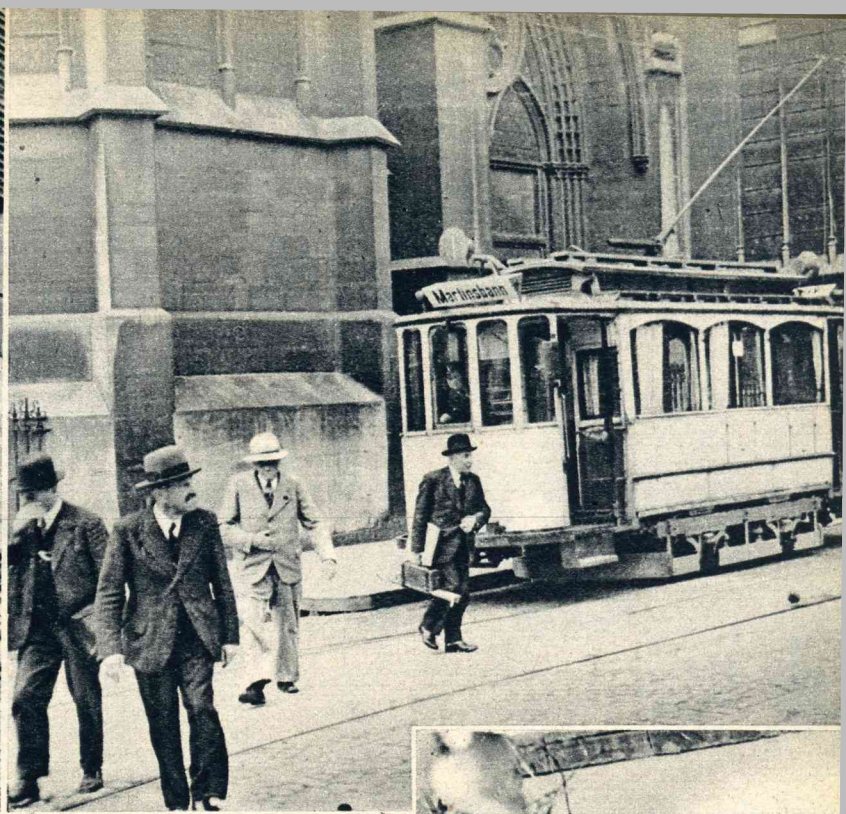

Veldversperringen, 'n bunker, 'n verwaarloosd land, doch eindelijk van den druk van den oorlog bevrijd.

Duizenden vierkante kilometer braakliggende grond werd van mijnen voorzien. Nu zijn deze gevaarlijke terreinen door witte banden afgezet, aangezien niet precies aantekening van de ligging der mijnen werd gehouden.

Een verwaarloosd getouw in Lotharingen: elk oogenblik kon immers de oorlog uitbreken, dus waarom het huis nog herstellen? Loch het bleef gespaard.

Metz: één der steden, die in het „voorterrein” van Lotharingen lag, heeft weinig geleden.

Een leeg terrein tusschen Westwall en Maginotlinie, ontvolkt, onbebouwd, waaruit alleen zoo nu en dan het dofgebruis van zwaar geschut of het felle getatel van een machinegeweer opklonk, een woestenis, eertijds beploegd door nijvere boeren, doch dan plotseling op hoog bevel verlaten... Dorpen en steden bestaande uit holklinkende straten en huizen, waar muizen en ratten vrij spel hadden, landerijen, waar het gewas een hope-loozen strijd

voerde tegen het onkruid: een land vol onheil, vol kwaad gerucht, doch zonder de menschen, die er hóórden, die zich met den grond verbonden voelden, want de soldaten zwierven in deze wildernis rond als vreemde jagers in de jungle.

Doch nu is alles voorbij: in de steden nemen de kantoor-klerken, de winkeliers en de ambtenaren hun kantoren, winkels en bureau's weer in bezit: hier en daar is een gebouw verwoest, maar de steden zijn er in het algemeen vrij goed afgekomen. Op het platteland staat de boer echter voor een moeilijke taak: niet alleen is zijn woning dikwijls een „strategisch” punt geweest, dat uit den weg geruimd of onder vuur genomen moest worden, maar vooral de akkers, die zoo lang verwaarloosd zijn, zullen hem heel wat arbeid kosten voor zij weer een oogst opleveren, die de moeite waard is. Doch voor hem is de oorlog voorbij! Hij kan weer aan het werk! Hij is weer thuis. Vandaar dan ook, dat de geëvacueerden, terugkerend in het land, dat ze zoo noode hebben verlaten, toch met vergenoegd gezicht bezit nemen van hetgeen hun nog overgebleven is.

Naast een oude kerk hadden de Fransen een modernen bunker gebouwd.

In Elzas-Lotharingen werden tijdens den oorlog talrijke technische installaties verwoest. Een door de Fransche troepen vernielde petroleumbrom, die thans weer in bedrijf gesteld wordt.

In het omstreden gebied. Eindeloos strekten de loopgravenreeksen zich uit door het verlaten landschap.

(Foto's Aas. Press)

De Führer ontving onlangs den Italiaanschen minister van koloniën, generaal Teruzzi.
(Foto Stapf)

Buitenlandsch Nieuws

Het gelukte Engelschen vliegers in den nacht van 24 September door te dringen boven het noorden en oosten van Berlijn en hier bommen neer te werpen. Militaire doelen werden niet getroffen en lagen niet in de buurt. Een gewonde burger wordt weggedragen.
(Foto Stapf)

In den nacht van 23 op 24 September ondernamen Britsche vliegers weer een aanval op Berlijn, waarbij een aantal woonhuizen vernield en verschillende burgers gedood werden. Een verwoest woonhuis.
(Foto Ass. Press)

Inlandsche troepen van het Italiaansche leger op marsch tijdens een zandstorm.
(Foto Holland)

DE MEDEPLICHTIGE VAN DEN BOOTSMAN

Slot van blz. 5

„Ik heb door 't achterraam naar hem staan kijken,” zei hij met een knik. „Je hebt 't schitterend opgeknapt. Ga je mee kijken?”

Juffrouw Waters ging mee, boog zich uit het raam en nam met kinderlijk genoegen den arbeid van den dilettant-doodgraver waar. Binn stond te graven als een bezetene; af en toe gunde hij zich even rust om zijn rug even recht te buigen en een vreesachtigen blik om zich heen te werpen. Het eenige, dat haar plezier bedierf, was het gedrag van Travers: die stond te dringen om een plaats als een schooljongen bij 't passeeren van een optocht.

„Ga weg,” beval zij fluisterend. „Straks ziet hij je.”

Travers gehoorzaamde met duidelijk weerzin, juist toen het slachtoffer opkeek.

„Bent u daar, juffrouw Waters?” vroeg de bootman angstig.

„Ja, natuurlijk,” snauwde 't weeuwtje. „Wat dacht je anders? Maak voort!”

Binn zette zijn arbeid voort en zijn ademhaling was duidelijk hoorbaar. Travers' hoofd veroverde opnieuw een plaatsje naast dat van de weduwe. Langen tijd keken zij zwijgend toe.

„Zou u niet hier komen, juffrouw Waters?” riep de bootman, zoo plotseling opkijkend, dat Travers zijn hoofd stiet tegen het kozijn. „Vindt u 't daar niet griezelig, moederziel alleen?”

„Ik heb 't best naar mijn zin,” zei juffrouw Waters.

„Ik verbeeld me aldoor, dat er iemand achter die aalbessen zit,” vervolgde de arme Binn met schor stemgeluid. „Ik begrijp niet, hoe u 't daar uithoudt alleen. 't Was net, of er iemand over uw schouder stond te kijken zoeven. Verbeeld je, dat hij achter u aan kwam sluipen en u beetpakte!”

Opeens liet de weduwe een zacht gillette hooren.

„Als je 't nog eens doet...” zei ze, zich driftig omkeerend naar Travers.

„Dan had hij 't ook maar niet moeten zeggen,” sprak de schuldige nederig. „Ik was uit mezelf nooit op 't idee gekomen.”

„Schiet u op, meneer Binn!” zei de weduwe door het raam. „Ik heb nog een massa te doen als u klaar bent.”

De bootman kreunde en sloeg weer aan 't graven; juffrouw Waters bleef nog een poosje kijken, gaf Travers vervolgens een paar krachtige orders in verband met het raam en ging den tuin weer in.

„Zoo is 't wel goed, lijkt me,” zei ze, en zij stapte in den kuil en bekeek hem met keurenden blik. „Maak nu maar gauw dat je naar huis komt, en denk er om: mondje dicht, tegen iedereen!”

Ze legde haar hand op zijn schouder, nam met voldoening waar, dat hij huiverde bij haar aanraking, en bracht hem het erf over. De bootman bleef even staan, alsof hij iets zeggen wou, maar bedacht zich blijkbaar; hij wenschte haar met een heesche stem goedenacht en liep met wankel schreden den weg op. Juffrouw Waters bleef hem na staan kijken, tot het geluid van zijn voetstappen was weggestorven, keerde toen terug naar den tuin, nam de spa en bekeek met een zekere verslagenheid het bergachtig resultaat van zijn ijver. Travers, die aan de achterdeur had gestaan, kwam bij haar.

„Geef maar hier,” zei hij galant.

De dag brak aan, toen hij klaar was met zijn werk. De zoete, zuivere lucht en de lichaamsbeweging hadden

hem een eetlust gegeven, die werd aangescherpt door den geur van gebakken spek en koffie, uit het huis naar buiten zwevend. Juffrouw Waters kwam aan de deur.

„Je moest maar binnen komen en een hapje ontbijten, voor je weggaat,” zei ze kortaf. „Slapen kan ik nu toch niet meer.”

Travers gehoorzaamde met graagte. Nadat hij zich in de bijkeuken heerlijk had gewassen, kwam hij de groote keuken in met een glimmend gezicht en ging aan de tafel zitten. De tafel was netjes gedekt en juffrouw Waters zat frisch en kalm, met een lachje op haar knappe gezicht, achter het blad met de koffie. Ze keek haar gast met een nieuwsgierigen blik aan; Travers keek veel opgewekter uit zijn oogen dan met den toestand van zijn kleeren overeen scheen te stemmen.

„Waarom zoek je geen vaste betrekking?” vroeg ze, met vriendelijken ernst, toen hij tusschen het eten door stukjes van zijn levensgeschiedenis ten beste gaf.

„Da's gemakkelijker gezegd dan gedaan,” zei Travers bedaard. „Maar u hoeft u niet te verbeelden, dat ik een armoedzaaijer ben, want dat ben ik niet. Wat ik me permitteer, dat betaal ik. Maar wat ik zeggen wou — die twee pond, die Binn me gegeven heeft, heb ik eigenlijk niet verdiend, vind je wel?”

Hij trok een lang gezicht en tastte in zijn zak.

„Ik zal ze hem geven, als ik genoeg heb van 't grapje,” zei de weduwe, en ze stak haar hand uit en keek hem strak aan.

Travers gaf haar het geld. „Zacht handje hebt u,” zei hij peinzend. „Geen wonder, dat Binn gekke dingen ging doen. Zou ik ook gedaan hebben, als ik in zijn plaats was geweest, geloof ik.”

Juffrouw Waters beet op haar lip en keek naar het raam.

„Er is maar één baantje, waar ik voor deug, nu ik te oud ben voor 't leger,” zei Travers vertrouwelijk, toen hij klaar met ontbijten, bij de deur stond, gereed om te vertrekken.

„Inbrekertje spelen?” vroeg juffrouw Waters.

„Kastelein in een cafeetje een beetje buiten,” zei hij met grooten eenvoud.

Juffrouw Waters schrok even en keek hem met groote, verbaasde oogen aan.

„Goeden dag,” zei ze, zoodra ze haar stem onder bedwang meende te hebben.

„Goedendag,” zei Travers met tegenzin. „Ik wou alleen wel eens hooren, hoe Binn het mopje heeft opgevat.”

Juffrouw Waters trok zich terug binnen de deur en stond hem aan te kijken.

„Als u weer eens langs komt en zin hebt om binnen te komen,” zei ze, „zal ik 't u vertellen.” Ze zweeg een heel poosje. „Goedendag.”

„Ik kom over een week eens kijken,” zei Travers.

Hij vatte de aangeboden hand en drukte die met warmte. „Dat zou nog de leukste mop zijn,” zei hij, terwijl hij zich omkeerde.

„Wat?”

De soldaat keek haar weer aan.

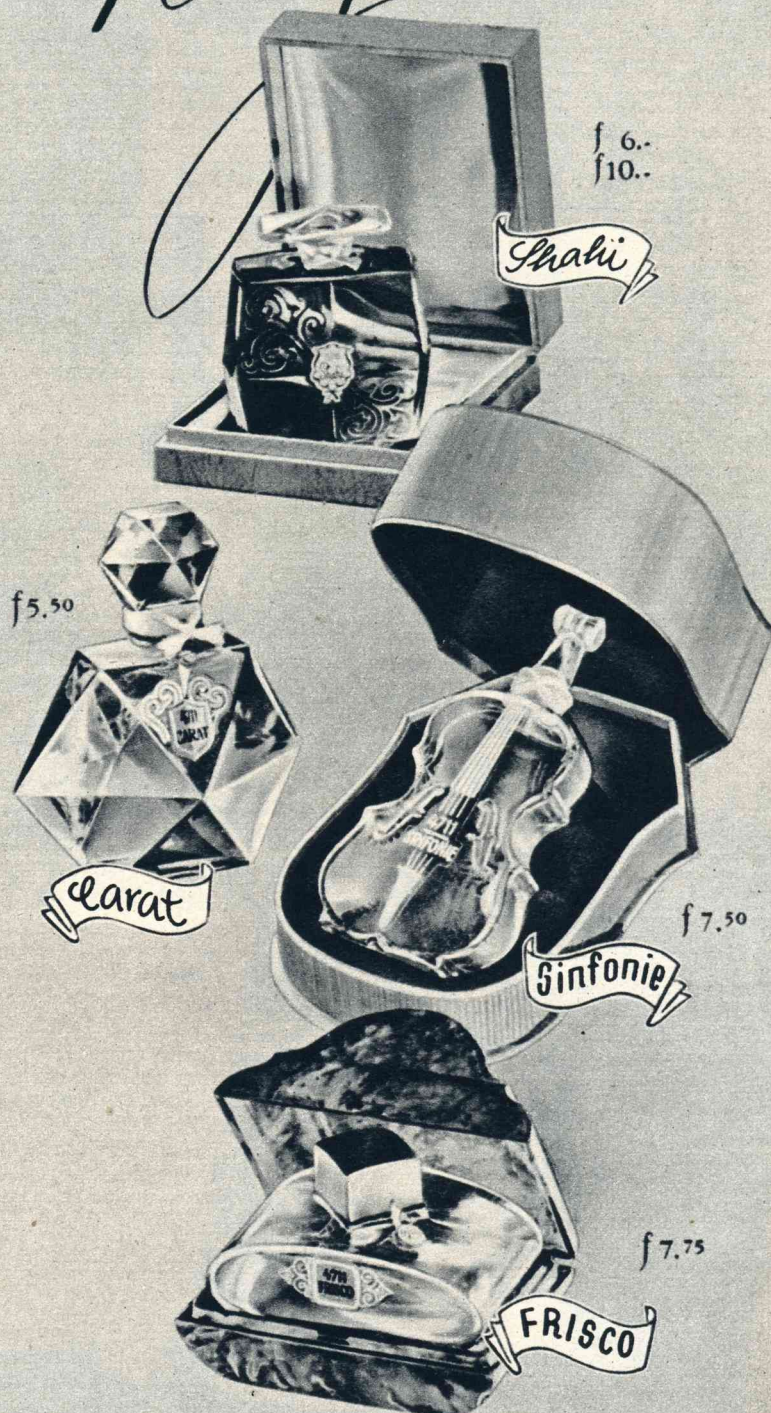
„Als Binn op een goeien avond hier kwam en merkte, dat ik hier kastelein was. Denk er maar eens over.”

Juffrouw Waters keek hem bedaard aan. „Ik zal er over denken, als je weg bent,” zei ze zacht. „Ga nu maar.”

Nieuwe creaties in

4711

Parfums

"4711", het wereld-vermaarde huis op het gebied van reukwaters, presenteert vier nieuwe, kostelijke parfums: Shahi, Carat, Sinfonie en Frisco. Geen zwoele, zware, exotische geuren... maar beschaafde, zachte, edele parfums, waarmee iedere vrouw zich gaarne omhult. Voor elk van de vier nieuwe parfums werd een karakteristieke, fraaie flacon ontworpen, - een lust voor het oog en een sieraad op de toilettafel.

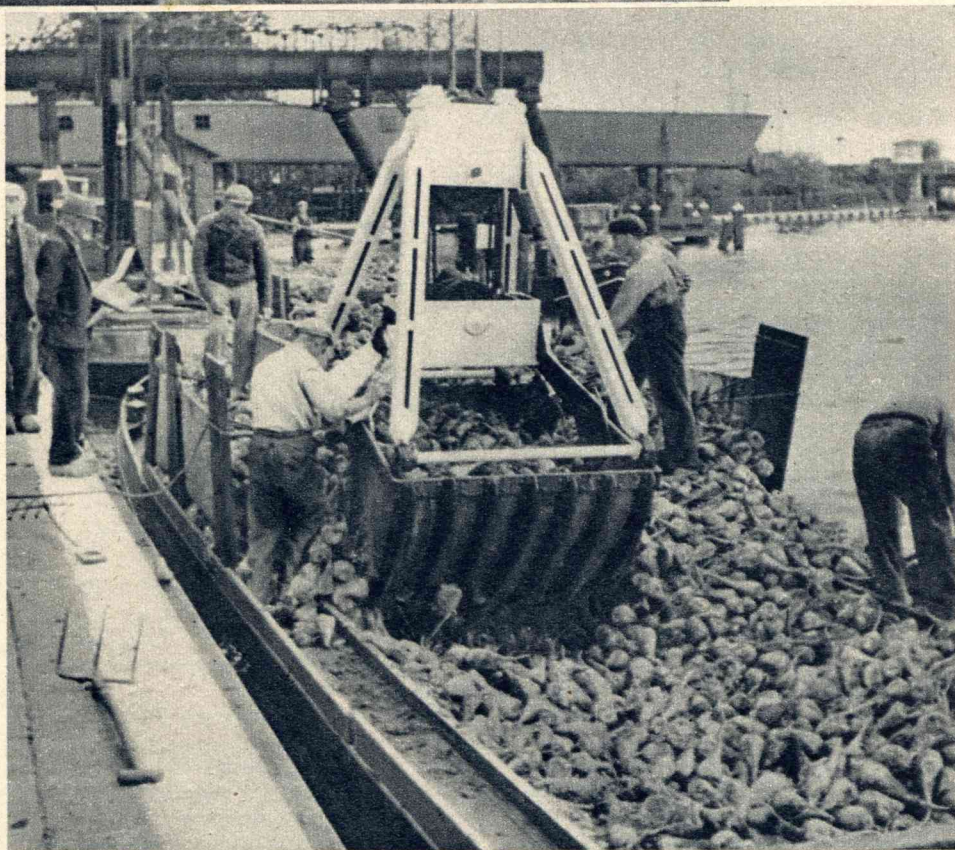
In Pulchri Studio in Den Haag werd een bijeenkomst gehouden van den Nederlandschen Kultuurkring. Op deze bijeenkomst is o.a. het woord gevoerd door den rijkscommissaris, rijksminister dr. Seyss Inquart. De rijkscommissaris tijdens de rede van den voorzitter van den Nederlandschen Kultuurkring, prof. dr. G. A. S. Snijders. (Foto Polygoon)

Binnenlandsch Nieuws

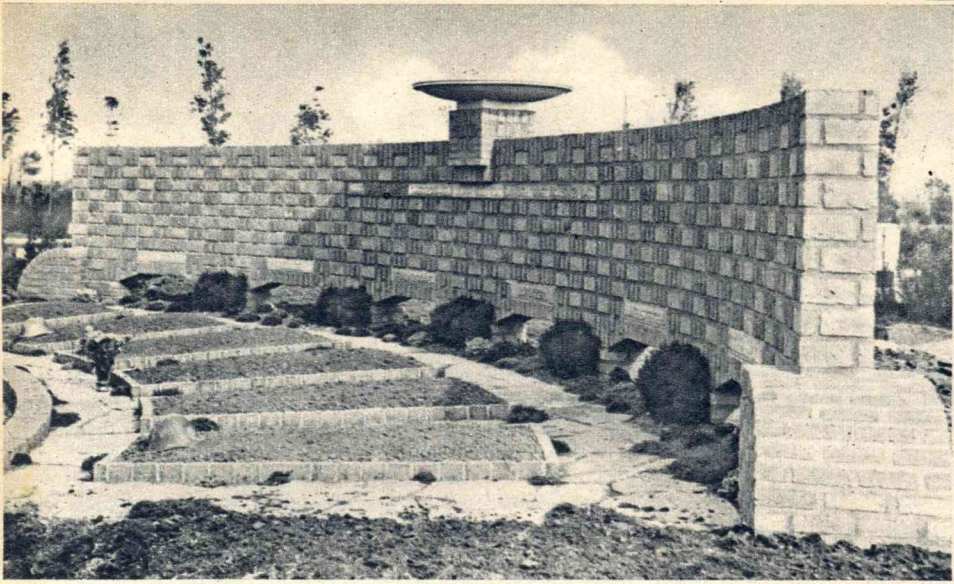
Een opname bij zons-
ondergang van een
Duitsche patrouille,
die de kust bewaakt.
(Foto Polygoon)

Een mijn, die de Pier te Scheveningen bedreigde, is door Duitsche militairen onschadelijk gemaakt, waardoor de pier voor ondergang werd behoed. Door de explosie sprongen echter alle ruiten van de rotonde. (Foto Polygoon)

De suikerbietencampagne is begonnen. Aan de fabriek te Halfweg worden schuiten vol bieten aangevoerd. (Foto Pax-Holland)

Voor hen, die vielen. — Op de begraafplaats „Hofwijk”, te Overschie, werd een indrukwekkend monument geplaatst, ter eere van de in de nabijheid dezer plaats gevallen Nederlandsche soldaten. Het stijlvolle monument bevat de namen der gesneuvelden en den zin: Den vaderland getrouwe blijf ick tot in den doot”. De graven zullen nog van stemmige beplantingen worden voorzien.

(Foto „Polygoon”)

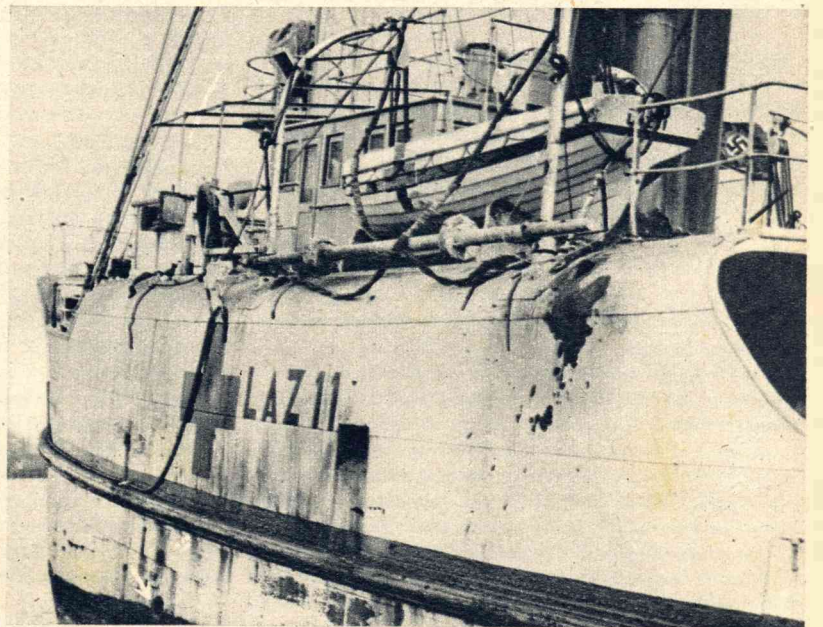
In verband met de wederinvoering van de maximum-snelheid op de rijks-
wegen en in de steden, zal de Waltman-Sirskijker in gebruik worden genomen.
De Waltman-Sirskijker is een instrument, waarmee men de snelheid van
auto's kan bepalen. Het technisch personeel van de Haagsche politie wordt
door den uitvinder, hoofdinspecteur J. M. Waltman (links), in het gebruik
van den kijker onderricht.

(Foto Schimmelpenningh)

Voor de Deensche haring, die in Scheveningen geregeld wordt geaakt en
ingezouten, is heel wat zout noodig. Op één dag worden honderden vaten
zout aangevoerd.

(Foto Schimmelpenningh)

Te Enschede wierpen Engelsche vlieg-
tuigen brand- en
brisantbommen op
woonhuizen en scho-
len. Een beschadig-
de school. (Foto Stapf)

Bij debeschieting van een Nederlandsch Rode-Kruis-
schip door een Engelschen oorlogsbodem werden zeven
Nederlanders gedood. Het betreffende vaartuig, de
L.A.Z. 11, is naar een Rotterdamsche werf over-
gebracht om hersteld te worden. De plaats waar een
granaat den scheepswand doorboorde, is met een pijltje
aangegeven.

(Foto Polygoon)

DE ONBETROUWBARE TYLER

door George Martin

Talrijk en groot zijn de zorgen van geld-beleggers. Maar weinigen, die vrucht pogen te winnen van een moeizaam bespaard kapitaaltje, zullen daar zooveel kommer en leed mee oogsten als Nicolaas Dortal, die vierhonderd dollars had gestoken in Tyler's Koninklijke en Keizerlijke Circus-onderneming. Daar bestonden geen aandelen met breede sierlijke randen van, door beroepsmakelaars onder het publiek verspreid. Tyler deed het anders. Hij verstrekke hier en ginds aandelen, wanneer hij geld noodig had, en iemand tegen 't lijf liep, die geld wilde beleggen en hem vertrouwde. Hij was directeur, en waarschijnlijk het heele bestuur van de onderneming. Kortom, hij was Tyler; daar was genoeg mee gezegd. Van tijd tot tijd werd het bedrijfs-kapitaal van Tyler's onderneming versterkt met zooveel fondsen, als een lichtgeloovige uit handen wou geven, in ruil voor een keurig certificaat, hem bevestigend in de (zeer beperkte) rechten, de vreugden en smarten van aandeelhouders. Was die ruil geschied, dan trok Tyler's Koninklijke en Keizerlijke Circus naar een andere plaats, en als de nieuwe aandeelhouder zich kalm hield, was geen mensch ter wereld zoo bereid, het verleden te vergeten en te vergeven, als de grootmoedige Tyler.

De heer Nicolaas Dortal echter hield zich níet kalm. Hij vervolgde Tyler met brieven, één in de maand, één in de veertien dagen, eindelijk één per week. Er kwamen er eenige van terug met de aantekening: „Onbestelbaar”, andere verdwenen in volslagen verborgenschap; maar sommige betrapt Tyler in plaatsen, waar het circus zich ophield: en hun aantal werd op den duur zoo groot, dat Tyler er na een jaartje genoeg van begon te krijgen, hoe onverstoorbaar hij anders ook was. Hij kwam er zelfs toe, een paar van de laatste, tevens de heftigste, brieven te beantwoorden, op een toon van gekrenkte ninzzaamheid. En toen schreef meneer Dortal het volgende:

„Geachte Heer,

Ik ben van uw uitvluchten en beloften niet langer gediend. U hebt mijn geld in handen gekregen met bedrieglijke voorwendsels, en ik eisch, dat u het onmiddellijk teruggeeft. Heb ik a.s. Donderdag het bedrag van vierhonderd dollars niet ontvangen, dan zal ik de zaak aan mijn advocaten in handen geven, met opdracht, haar naar hun goedvinden af te wikkeljen, derwijze, dat ik niet alleen mijn geld terugkrijge, maar dat tevens een schandelijk bedrog worde gestraft. Dit is mijn laatste woord. Uw dienstwillige dienaar

Nicolaas Dortal.”

Duidelijker en klemmender kon je toch slecht schrijven, vond meneer Dortal: en mevrouw Dortal was 't met hem eens: ofschoon het laatste zinnetje misschien eenigszins aan kracht had verloren, doordat ook de twee vorige brieven beëindigd waren met de bewering: dit is mijn laatste woord. Van Tyler volgde dit antwoord:

„Mijn beste heer Dortal,

Mijn niet geringe vreugde, dat ik weer eens iets hooren mocht van een zoo hoog gewaardeerden vriend en deelgenoot als u, werd eenigszins getemperd door het gevoel, dat uw brief eenigszins netelig klonk. Ik behoef u nauwelijks te verzekeren, dat het mij niet anders dan buitengewoon aangenaam zou kunnen zijn, gevolg te kunnen geven aan uw wensch, vierhonderd dollar van mij te ontvangen, maar ik koester de ernstige vrees, dat u slechts onaangenaamheden zoudt ondervinden, zoo u een cheque van mij tot dat bedrag aan een bank presenteerde. De stroom van contanten namelijk, die ongetwijfeld te zijner tijd onze onderneming zal toevloeien, en die mij vooral welkom zal zijn, wijl ik een groot gedeelte ervan naar u zal mogen doorzenden, is door verschillende omstandigheden voor het oogenblik gestuit. Veroorloof mij inmiddels, u dank te zeggen voor de hartelijke gevoelens, die u bewogen, met mij in correspondentie te treden, en voor uw bereidheid, mij van dienst te zijn, ingeval zulks noodig mocht blijken.

Ik ben wederkeerig uw dienstwillige, hoewel tijdelijk financieel gekortwiekte deelgenoot

Ferdinand Tyler.”

Meneer Dortal las dit epistel met oogen, die steeds verder naar buiten drongen, tot ze dreigden, zijn hevig vooruitstrevende vestknoop voorbij te dringen. Over de ontbijttafel heen gaf hij het papier sprakeloos aan mevrouw Dortal, die het op haar beurt las, en slechts deze woorden bijeen kon krijgen: „Als je me nou!”

Na een uur van ziedenden toorn bracht meneer Dortal dit antwoord op papier:

„Meneer Tyler,

Met vrijpostige aardigheden komt u bij mij niet klaar. U gelieve één ding wel te bedenken: al hebt u zich met mijn geld uit de voeten gemaakt, ik kan ieder oogenblik beslag laten leggen op uw bezittingen, en als ik voor het einde der week het bedrag niet ontvang, waarvoor u me bezwendeld hebt, zal ik de noodige maatregelen nemen, die de wet mogelijk maakt. Dit is mijn laatste woord.

Nicolaas Dortal.”

Toen draaide Tyler bij, zooals meneer Dortal trouwens wel verwacht had. Zijn volgende brief klonk nog even beminnelijk, maar getuigde niettemin van een tegemoetkomende houding.

„Zeër geachte heer Dortal,

Het doet mij leed uit uw jongsten brief te bemerken, dat mijn gevoel van een zekere stekeligheid uwerzijds mij niet bedroog, en ik haast mij, allen grond te ontnemen aan een wrevel, waarvan u ongetwijfeld nu zelf reeds spijt hebt. Het meeste betreur ik, dat u zichzelf de kans afsnijdt op een aandeel in de rijke inkomsten, die ongetwijfeld weldra onze onderneming zullen toevloeien; maar liever proef ik de bitterheid van deze teleurstelling, dan dat ik mijn eer ook maar eenigszins in verdenking zou laten geraten. Het zou mijn leed nog maar vergrooten, indien u, boven en behalve de reeds genoemde voordeelen te verliezen, ook nog onkosten zoudt maken aan advocaten; en daarom sta ik u nu vrijwillig een kostbaar gedeelte af van de bezittingen dezer onderneming, een gedeelte, dat ruimschoots opweegt tegen uw belegginkje. U kunt mijn zending kort na ontvangst van dezen brief verwachten; zij komt per spoor, in een groote kist, vracht bij aflevering te voldoen. Ik sta op het punt, de Vereenigde Staten te verlaten, om een tournee door Zuid-Amerika te ondernemen, en grijp deze gelegenheid aan om u een zeer hartelijken afscheidsgroet toe te zwaaien, en mijn vreugde te betuigen om dit gelukkige einde van onze relatie. Uw voormalige deelgenoot, en steeds uw vriend

Ferdinand Tyler.

P.S. De kist moet voorzichtig behandeld worden. Zij is niet geheel nieuw, en hier en daar niet meer zoo stevig als wenschelijk zou zijn. F.T.”

Dat begon ten minste iets te lijken, vond meneer Dortal. Stralend gaf hij den brief aan zijn vrouw, en stralend gaf zij hem den brief, na lezing, terug. Hij had dien Tyler blijkbaar op de goede manier aangepakt! Tyler koos eieren voor zijn geld. Hij scheen begrepen te hebben, dat Nicolaas Dortal niet met zich liet sullen, en vergoedde nu naar best vermogen de schade, liever dan het op beslag te laten aankomen.

Er konden natuurlijk lastige haakjes aan het geval zitten. Artikelen uit een circus-inventaris waren allicht voor de woning van meneer Dortal minder geschikt, en 't kon wel eens moeite kosten, ze van de hand te doen. Maar dat was van later zorg — de boel moest eerst in huis zijn. De rest van dien dag en een stuk van den volgende dag was meneer Dortal geduldig en vol hoop. En toen kwam de kist.

Meneer Dortal zat in het ongezellige achterkamertje, dat zijn huisgenooten, op zijn bevel, zijn studeervertrek noemden, en mevrouw Dortal raadpleegde hem over het eeuwige probleem: runderlapen of ballen gehakt, toen het onnoozele en ontdane gezicht van het dienstmeisje Selina boven den drempeel verscheen, en de hand van Selina meneer Dortal een grooten gelen vrachtbrief toestak.

„De wagen van 't spoor is er, meneer,” vertelde Selina. „Ze komen een tijger brengen.”

„Een tijger!” riep meneer Dortal, en toen hij het geroepen had, vergat hij zijn mond te sluiten.

En mevrouw Dortal galmde hem zwakjes na: „Een tijger!” en haar mond stond nog wijder open.

„Ja, mevrouw,” zei het meisje. „Hij zit in een groote houten kist, en hij gaat te keer als een gek. Er komt vierentwintig dollar zesendertig vracht op.”

Door de stilte van verslagenheid, die volgde, drong van den kant der straat vaag rumoer, gekrijsch en geschreeuw de ooren van meneer Dortal binnen.

Toen stortte hij zich plotseling op Selina. „Ik weiger die zending!” riep hij. „Stuur ze maar weg!”

En mevrouw Dortal, ontwaakt tot een plotseling besef van gevaar, greep zijn arm, duwde Selina de gang in, en deed de deur achter haar dicht, in één ingewikkelden aanval van tegenwoordigheid van geest.

„'t Gebeurt niet!” riep meneer Dortal, iets van het besef zijner burgerrechten terugvindend. „Iederéén kan 't wel in zijn hoofd krijgen, je een tijger te sturen, en die zou je dan allemaal aan moeten nemen? Dan lag de samenleving gauw ondersteboven. Ik... ik laat me niet afblaffen. Is de voordeur dicht?”

De voordeur was dicht, en aldus gerustgesteld begaf meneer Dortal zich naar het salon, en ging voor het raam staan, waardoor hij zijn tuinhek en de straat daarachter 't best kon zien.

De kist werd uitgeladen en kwam voor het hek tot rust. De spoorman zag meneer Dortal voor het raam en riep hem, met den bestelbrief wuivend. Meneer Dortal schoof het raam open en vroeg wat er was.

„Betaalt u dat geld nou of niet, meneer?” vroeg de spoorman.

„Nee, zeker niet!” antwoordde meneer Dortal. „Ik heb geen tijger noodig... ik heb niets besteld... 't is... 't is een abuis. Zet maar op: onbestelbaar, en neem maar mee.”

„Onbestelbaar is, als 't adres niet klopt,” riep de spoorman, „maar dat klopt wel. U wilt alleen maar niet betalen. Ik moet 't pakje bestellen, of u betaalt of niet en of u teekent of niet; daar maakt de maatschappij dan later wel werk van. Dus daar staat 't! Stap maar in, jongens.”

De man klom in den auto, en die reed weg, mét de touwen en planken en assistenten, die niet eens een fooi hadden gehad, maar zonder tijger.

De menigte werd steeds grooter en luidruchtiger, en de stoutmoedigsten onder de jongens duwden al, bij wijze van proef, met stokjes tusschen de tralies, tot blijkbare ergernis van den tijger; en toen dacht meneer Dortal aan de waarschuwing, dat de kist niet overal zoo stevig meer was als wel mocht. Hij begon te transpireeren van angst, en vroeg zich af, welke onkosten 't mee zou brengen, als men een straatjongen door een tijger liet verslinden. En terwijl hij nog stond te schatten, daagde er aan den hoek, boven de menigte uit, een politiehoofddeksel op.

De agent werkte zich stelselmatig door de volte naar voren, streng bevelend: „doorloopen daar”, zonder merkbaar resultaat. Hij stapte voorzichtig om de kist heen en las het adres op de label. Toen beklom hij de stoep van meneer Dortal en wou juist aan de bel trekken, toen meneer Dortal, diplomatiek, hem door het raam aansprak.

„Morgen, agent,” zei hij. „Er staat daar 'n tijger, dien ik graag opgeruimd wou hebben.”

De agent scheen dit verzoek niet verwacht te hebben. Hij zei in 't eerst niets, keek naar de kist, en toen weer naar meneer Dortal.

„'t Is uw tijger, meneer,” zei hij eindelijk, „en die tijger veroorzaakt een volksoploop,” zei hij gestreng.

„Ja,” erkende meneer Dortal. „Arresteer hem maar gauw.”

Met klimmenden toorn overzag de agent de menigte, die nu ongeveer de heele straat vulde, en toen wendde hij zich weer naar meneer Dortal. „Die tijger is uw eigendom,” zei hij, „en als u hem niet binnenhaalt, moet ik proces-verbaal opmaken.” Tegelijk haalde hij een boekje voor den dag en begon hij ijverig te schrijven.

En terwijl hij schreef, kwam er een brigadier, die meneer Dortal formeel beval, den tijger aanstonds binnen te halen. Meneer Dortal overwoog wanhopig

de gevaren van een beleg der vereenigde machten: publiek, politie en tijger; maar zie, daar arriveerde een inspecteur, en die toonde zich een beter diplomaat dan zijn ondergeschikten. Eerst bekeek hij nauwlettend de kist en de opschriften, en toen vroeg hij beleefd aan meneer Dortal, of die misschien in eenige relatie stond tot het circus van Tyler. Daar had hij meneer Dortal mee. Verzaakte die het circus ten overstaan van een politiebeampte in functie, dan verloochende hij tegelijk zijn rechten tegenover Tyler. Eerst aarzelde meneer Dortal, toen gaf hij toe, dat hij aandeelhouder was; en onmiddellijk werd verder verweer hem afgesneden.

„Ah juist,” zei de inspecteur. „U hebt een flink breed zijpad lang uw huis, zie ik — daar zullen we hem wel langs krijgen. Een man of drie vier met rolhout en koevoeten, dan is 't zóó gebeurd. Die mannetjes en die spullen kunt u van Brady krijgen — ik zal wel even iemand voor u sturen.”

Misschien kwam het gedeeltelijk doordat de inspecteur zoo rustig en kalmeerend sprak, maar meneer Dortal voelde zijn angst en bezorgdheid bedaren. De tijger had nog niemand vermoord, en scheen veel kalmer te zijn geworden, nu zijn bekrompen woottent stilstond. 't Kon nooit veel kwaad, de kist en den gevangene voorloopig — een uur of zoo, tot hij er een bod op kon krijgen — in den achtertuin te laten staan, als ze alle deuren op slot hielden. Want inmiddels had het zakengenie van meneer Dortal zich geroerd: hij had een plan.

Hij suste de begrijpelijke zenuwachtigheid van mevrouw Dortal en verzond een dringend telegram naar Bardum, den bekenden dierenhandelaar in Brooklyn; dit telegram:

„Bardum of plaatsvervanger, Brooklyn. — Kom direct. Uitstekende zaken te doen. Eenige gelegenheid. Dortal, 78e straat 78.”

Vervolgens sloeg meneer Dortal, betrekkelijk kalm, den arbeid gade van een zestal havelooze mannen, die de met ijzer beslagen kist met hun krachtige armen en nog veel krachtiger taal over het trottoir en den hoek van het huis om schoven en sjorden en duwden. Heel de bevolking juichte, en de tijger gromde en bonkte, toen de kist het pad overging. Toen zij eindelijk stilstond in den uitersten hoek van den achtertuin stelde een der mannen voor, het dier een biefstuk te geven, om het te kalmeeren, en allen bevalen bier aan voor andere doeleinden. Er kwam een ossepoet, die te groot bleek te zijn om tusschen de spijlen door te kunnen: hij moest eerst aan kleine stukjes worden gehakt; maar over de biertjes hoorde men slechts klagen, dat ze niet groot genoeg waren. Alles bij elkaar genomen (ossepoet, bier en aanspraak van de spoorwegmaatschappij) had meneer Dortal opnieuw een aardig sommetje in het circus gestoken. Hij kwam ook tot de ontdekking, dat hij de eer had, den beroemden worsteltijger te herbergen; Tyler was zoo attent geweest, dit bekend te maken door middel van een op de kist geplakt plakkaat. Daarop werd verhaald, dat in Tyler's circus iederen avond, in de tijgerkooi, een worsteling werd vertoond tusschen dien begaafden viervoeter en zijn temmer, of met een heer uit 't publiek, die zich eventueel beschikbaar mocht stellen. Het beest had in verschillende Europeesche hoofdsteden al vijftien kampioenworstelaars gedood, onder luid applaus van een deskundig publiek. Meneer Dortal vind het prettig, eigenaar te zijn van zoo'n kostbaar beest, en hij verweet zichzelf, dat hij ooit zijn eigendomsrecht had willen verloochenen.

Voor in den middag kwam er iemand van Bardum. 't Was een bescheiden mannetje met een manchester pak aan; meneer Bardum en de chef waren allebei uit voor zaken, vertelde hij, maar 't telegram had nogal belangrijk geleken, daarom kwam hij maar. Hij vertegenwoordigde de kanarie-afdeeling.

„Ja,” zei meneer Dortal gewichtig, „'t is een mooi zaakje... voor meneer Bardum. Wanneer zou meneer Bardum terug zijn?”

De kanarietemmer wist 't niet zeker, maar 't zou wel over een uurtje of zoo zijn.

„Goed, vraag dan of hij even komt, met een wagen. Maar misschien kun je me één dingetje zeggen,” ging meneer Dortal op vertrouwelijke toon voort. „Je vindt 't misschien gek, maar een deel van mijn personeel maakt zich onzinnig nerveus over dien tijger. U bent een man van ervaring. Kunt u hem niet iets ingeven, dat hij zich zoolang kalm houdt, tot meneer Bardum komt?”

„Vleesch?” vroeg de kanarieman.

„Vleesch heeft hij gehad,” antwoordde Dortal. „Eten bedoel ik niet. Iets om hem in slaap te maken bijvoorbeeld.”

„Whisky,” zei de Manchester man aanstonds. „Daar houden ze stekelvarkens mee zoet.”

„En hoe moet ik een tijger whisky ingeven?”

De kanarieman stond peinzend langs zijn oor te wrijven. Toen zei hij: „Breek z'n bek open en giet 't in zijn keel!”

Enkele volgende opmerkingen bewezen echter, dat noch meneer Dortal, noch de employé van Bardum zin had, die methode persoonlijk toe te passen; en eindelijk kwamen zij overeen, dat de dierenoppasser den tuin eens in zou gaan, om te zien, of hij een minder gewaagde manier vond, om de whisky toe te dienen.

Hij kwam terug en ontvouwde zijn plan. „Er is maar een schijntje ruimte tusschen de spijlen,” zei hij. „Je moet je oog vlak bij de deur houden, wil je wat zien. Maar er zit een ijzeren bakje binnenin, voor water, en als ik nou een flinke groote kom whisky had, en de tuinspuit, zou ik wel wat in dat bakje krijgen, denk ik.”

Er kwam een flesch whiskey, met de tuinspuit; en vijf minuten later kwam de temmer zeggen, dat hij geslaagd was, en kreeg hij een halven dollar fooi. Bovendien werd hem op 't hart gedrukt te zorgen, dat de heele staf van Bardum zoo gauw mogelijk kwam; en toen vertrok hij.

Een half uur, een uur, anderhalf uur, twee uren gingen in rust en vrede voorbij. En toen, gillend als een bezetene, kwam Selina de huiskamer binnengestormd. De tijger! De tijger! De tijger klom tegen 't raam van de bijkeuken op!

Wie 't eerste en wie 't laatste bij de voordeur was, valt niet uit te maken; wel mag verondersteld worden, dat meneer Dortal niet de laatste was — hij streefde allen voorbij in dat uur van gevaar, althans, hij was het eerste den hoek om, waar hij het geluk had, tegen een agent op te loopen.

„Middag, agent,” hijgde meneer Dortal, zijn evenwicht handhavend door aan den arm van den agent te gaan hangen. „Goeden middag! Er dwaalt een eh... een soort troeteldiertje van mijn vrouw 't huis rond; misschien wilt u even op de voordeur passen, terwijl ik Bardum ga roepen...”

„Bardum?” zei de agent wantrouwig. „Bardum? Wat is 't dan voor diertje? Is 't misschien die tijger, waar zoo'n deining over geweest is?”

„Nou,” zei meneer Dortal, angstig achterom kijkend, „om u de waarheid te zeggen zóú je 't min of meer 'n tijger kunnen noemen, bij wijze van spreken, maar u hoeft u nergens ongerust over te maken. Ik geef u volle permissie, om uw gummistok te gebruiken.”

„O ja? Is 't heusch?” zei de agent, merkwaardig ondankbaar. Niettemin gluurde hij voorzichtig om het hoekje, en liep toen in de richting van den huize Dortal, door den heer des huizes op eenigen afstand gevolgd. Het was namelijk een jonge eerzuchtige agent, tuk op promotie; en hij hoopte zich met weinig of geen risico te kunnen onderscheiden. Het was derhalve niet zonder ergernis, dat hij iets verderop het snerpen van een politiefluitje hoorde; mevrouw Dortal was bij een vriendin binnengeloopen, die altijd zoo'n instrument bij de hand hield.

De jonge agent liep harder. Kon hij niet de éénige politiemacht ter plaatse zijn, dan wenschte hij althans het eerst aan te komen. Hij besteeg de stoep, naderde behoedzaam de open deur en keek naar binnen. Hij waagde zich op de mat, en toen er overheen, en luisterde aandachtig. En toen was hij met één sprong weer buiten, en trok bliksemsnel de deur dicht, maar keerde zich gauw om en tuurde door een helder plekje van het raampje. Hij was namelijk geschrokken doordat zich boven de benedentrap een groote gele kop had vertoond.

„Hij is boven!” schreeuwde hij, ten gerieve van allen, die in de nabijheid waren, namelijk: niemand.

Het gefluit had intusschen alle wandelaars naar het huis getrokken, waar een dame met bolle wangen al blazend uit een raam hing, terwijl meneer Dortal ergens aan den overkant een snelvuur van telegrammen aan Bardum stond af te schieten.

En juist op dat moment kwam er een groote auto van Bardum, met den grooten Bardum zelf en een half dozijn temmers, voorzien van veel ijzer en touw.

De wildedierenkoopman schudde zijn hoofd, toen hem rapport werd uitgebracht over den stand van zaken. Hij liet zich er echter voor vinden, om te gaan zien, of hij het beest te pakken kon krijgen, onder conditie dat hij vergoeding voor zijn moeite zou krijgen, als de koop niet tot stand kwam.

Na een pooze nauwlettend gegluurd sloop Bardum stoutmoedig naar binnen, liep de trap op, en ging op 't portaalte staan luisteren.

De mannen verzamelden zich op het portaal, en wachtten op bevelen. En toen kwam er opeens uit de kamer het geluid van een harden, afgrijselijken geeuw en vervolgens, met een dikke maar vroolijke stem, het lied:

„En overal, en overal,
waar de meisjes zijn, waar de meisjes zijn;
en overal...”

Bardum schoot de kamer in en het lied werd afgebroken; en de mannen, die hun patroon achterna kwamen, zagen den tijger languit op bed liggen, compleet met vacht en tanden en snor, en met een flesch in zijn eenen elleboog.

„Ksj!” riep de tijger. „Ga je weg? 't Is om je dood te schrikken, zoo'n troep leelijke kerels, die ineens op je afkomt! En ik ben tóch al niet lekker! Marsch, d'r uit!”

Bardum wierp een blik van verbazing op zijn personeel, en toen — want hij was een doortastend man — greep hij den tijger bij zijn bek, brak dien open en tuurde in de schedelholte. „Hé, 't is Lanigan, geloof ik!” zei hij.

„Hé, meneer Bardum!” riep de tijger. „Blij dat ik u tref, meneer Bardum! Ik voelde me zoo verschrikkelijk eenzaam. Ze zijn heelemaal niet aardig voor me, nu ik dat lamme huidje aanheb. Ze doen of ik melaatsch ben; en 't is tóch al geen baantje, twee dagen aan één stuk grommen, en geen mensch om mee te praten, en niets te eten dan een zak daisies! Bent u dat allemaal, meneer Bardum, of staat er een heele troep boeven hier in de kamer?”

„We zijn wel met zoovelen, dat we je naar 't politiebureau kunnen krijgen,” antwoordde Bardum grimmig. „Wat zijn dat voor grappen hier?”

„Toe nou, meneer Bardum, doe nou niet zoo nijdig tegen me, anders sla ik aan 't huilen en ik heb 't toch al zoo te kwaad. Neem een druppeltje uit die flesch — ze hebben hier goed spul. En waar is die patjakker van een Tyler?”

„Tyler? Weet ik niet.”

„Tyler's Circus is eergisteren naar Zuid-Amerika vertrokken, heb ik gehoord,” zei een der mannen.

„Wát zeg je? Eergisteren? Dan ben ik met huid en haar bestolen! Ik ben zeven maanden als worstelende tijger opgetreden, en 't circus heeft schatten aan me verdiend, en ik heb nog geen twee maanden salaris gehad! Zal ik u eens wat vertellen, meneer Bardum? De worstelende tijger was 't eenige, waar 't circus een cent mee verdiende, al zeg ik 't zelf. Avond aan avond heb ik tegen Tyler gezegd, dat ik midden onder de voorstelling den zwendel verraden zou, als ik mijn spieën niet kreeg, en avond aan avond heeft ie net zoolang geflikflood, dat ik 't maar weer deed; maar op 't laatste liet ik me niet meer besjmelten, en toen liet ik 'm dagvaarden; en toen kreeg Tyler den angst, en hij zei tegen me: Lanigan, jongen, zei hij, ik ben glad door m'n centen heen, en je ken geen veeren plukken van een biljartbal. Maar ik weet wel aan geld te komen, zei hij, als je maar doet wat ik zeg. Er zit ergens een vervelende ouwe kerel, die denkt dat ie aandeel in de zaak heeft, en nou zal ik je in een flinke kist zetten en naar hem toe sturen. Als jij er bent, ben ik er ook, of nog vroeger, zei hij, want ik ga als passagier en jij als vrachtgoed. En als die ouwe in doodsang zit omdat hij een woedenden bloeddorstigen tijger in zijn vreedzame woning heeft, smeer ik hem nog een stelletje aandeelen aan op conditie, dat ik je weer weghaal, en dan krijg je al wat je toekomt, met nog een extra-tje toe, zei Tyler. Ik heb me laten besmoeken, meneer Bardum; en voortaan hoeft geen mensch me meer te vragen, om tijger te worden, of een pakketje in een goederentrein! Ik zit over m'n heele lichaam vol builen en schrammen; 't is hier een zacht veeren bed, maar 't doet me overal pijn in mijn botten.”

„Dus je hebt 't niet erg ver geschópt sinds je bij mij vandaan bent gegaan,” zei Bardum. „Als je ooit leelijk in de knel hebt gezeten, is 't vandaag. Meneer Dortal staat met een agent aan de voordeur.”

„Meneer Dortal is een fijne man,” zei de tijger. „Hij is de eenige, die me ooit whisky heeft gevoerd met een tuinspuit. Whisky als water gewoon. Door die whisky heb ik den moed bij mekaar gekregen, om 't hangslot los te peuteren en eens verderop een kijkje te gaan nemen. Doe mijn groeten maar aan meneer Dortal, en zeg maar, dat ik hem stukken aardiger vind dan zijn compagnon, en dat ik mijn zaken veel liever met hém afmaak. De firma is me honderdvierentwintig dollar tachtig schuldig.”

En de tijger duwde met zijn rechterpoot zijn bek wijd open, en stopte den hals van de flesch tusschen de angstwekkende tanden.

HET WAPEN VAN DONAR: DE BLIKSEM

Onze arme aardbol heeft heel wat te verduren. Wij hangen op onze planeet in het heelal en worden van alle zijden belaagd en bestookt, zoodat wij er ons eigenlijk sterk over moeten verwonderen, dat wij 't er nog zoo dikwijls zonder schrammetje afbrengen. Een cycloon buldert over ons heen en verwoest al onze bouwsels, zoo sterk en stevig als ze leken; een orkaan speelt met enorme schepen of het droge takjes zijn, een vloedgolf spoelt in een half uur weg wat in geen eeuw gebouwd kan worden, aardbevingen scheuren den aardbodem open, en onweer en bliksem is niet van de lucht. Het laatste is letterlijk waar, want dagelijks

knettert de donder op 44.000 plaatsen en in één uur schieten 360.000 bliksemstralen door de lucht. Inderdaad, hoe komen wij er nog zoo goed af? Per dag dus 44.000 maal onweer, en in één uur

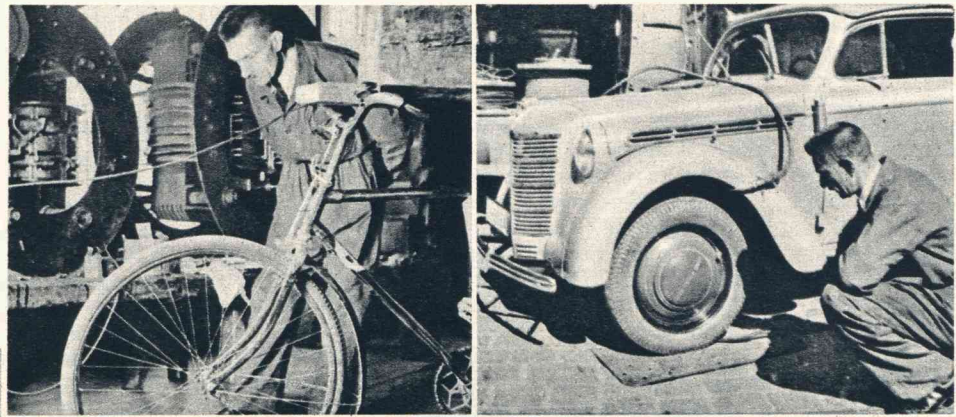
360.000 bliksemstralen. Een zoo veelvuldig weerkerenden gast zouden wij van haver tot gort moeten kennen, maar het tegendeel is waar. Voortdurende onderzoeken en waarnemingen hebben ons wel het een en ander geleerd, en vele boeken bewijzen dat er zware, strenge studie van is gemaakt, doch wij kunnen niet beweren, dat wij precies weten wat er gebeurt, wanneer de bliksem omhoog schiet. Niet omlaag, maar omhoog; het is namelijk gebleken, dat tijdens onweer zwakke bliksemstralen zich van een wolk naar een punt op de aarde bewegen, en als 't ware het pad effenen voor den sterken straal, die echter van de aarde naar boven schiet en met een heftigen knal dus niet inslaat, maar uitslaat.

De elektrische ontleding van onweerswolken (de bliksem is slechts het lichtverschijnsel, dat deze ontleding vergezelt), is van een zeer hoge

Een geslaagde opname van een kronkelenden bliksemstraal horen het Witte Huis te Washington. (Foto Ass. Press)

In het Bliksemmuseum te Weenen staan boomstammen, waarin een diepe groef den weg teekent, welken de bliksem genomen heeft. (Foto Balkin)

Een auto vindt bescherming tegen blikseminslag in de isoleerende banden, doch bij een fiets is dit niet het geval, daar de banden door het gewicht van den berijder slechts een betrekkelijk dunne laag tusschen aarde en wielvel vormen. Vandaar de raad aan wielrijders, om tijdens een onweer niet op of bij hun fiets te blijven. Proeven (waarvan wij hieronder twee foto's publiceeren) hebben aangetoond, dat op een fiets reeds een elektrische vonk oversprong bij een spanning van 7000 volt, terwijl de spanning van een elektrische ontleding tijdens een onweer veel en veel grooter is. (Foto's Balkin)

De weg van den bliksem is onbepaald, doch het kinderledikant werd zelf

Men heeft stellen, dat de bliksem naar de aarde inslaat en de dingen verscheurt.

EMI

o veelvuldig weer-
ver tot gort moeten
vaar. Voortdurende
en waarnemingen
het een en ander
e boeken bewijzen
trenge studie van
h wij kunnen niet
ij precies weten wat
nneer de bliksem
Niet omlaag, maar
namelijk gebleken,
veer zwakke blik-
van een wolk naar
aarde bewegen, en
pad effenen voor
aal, die echter van
oven schiet en met
al dus niet inslaat,

ontlading van on-
e bliksem is slechts het lichtverschijnsel,
ling vergezelt), is van een zeer hoge

opname van een kronkelenden bliksemstraal
Huis te Washington. (Foto Ass. Press)

De weg van den bliksem is onberekenbaar: de gehele kamer is versplinterd en vergruizeld, doch het kinderledikant werd zelfs niet geschroeid.
(Foto Polygoon)

Men heeft beproefd een costume samen te stellen, dat den electrischen stroom onmiddellijk naar de aarde leidt. De spanning bij bliksem-inslag is echter zoo hoog, dat toch nog verbrandingsverschijnselen optraden. (Foto Balkin)

Fantasie van den bliksem. Dit is geen versteende plant, doch een figuur van kwartsand, waarin de bliksem is geslagen; het boompje vertoont hetzelfde beeld als de bliksemstraal en zijn vertakkingen. (Foto Balkin)

spanning en oefent in een onderdeel van een seconde een ongekeende kracht uit. Het is in waarheid kort maar krachtig, buitengewoon krachtig. Deze kracht spreekt helaas duidelijk uit de gevolgen. Mensch en dier worden door den bliksem op slag gedood, huizen worden verwoest, metaal smelt, boomen versplinteren, zelfs op rotsen kan men waarnemen, dat een deel van het harde gesteente onder invloed van den bliksem gesmolten is. In Weenen heeft men de „slachtoffers”, alle mogelijke voorwerpen welke door den bliksem getroffen en min of meer beschadigd en vervormd werden, in een museum verzameld. Daar kan men leeren, dat wij vaker dan wij vermoeden door 't hemelvuur bedreigd worden; daar kan men zien, welke grillige fantasieën de bliksem soms in de

De bliksem heeft een stuk uit een hoed gebrand, een schoen vernield en den bodem uit een kopje geslagen.
(Foto's Balkin)

getroffen voorwerpen grift, hoe schrikwekkend groot de kracht van dit natuurverschijnsel is, dat in een ondeelbaar kort moment over de aarde flitst en in zijn onmeetbare kracht zoo hevige verwoestingen kan aanrichten.

AMOR OP HET VLEGVELD

Een roman uit het vliegerleven door H. O. Wuttig

Het geheele cantine-personeel stond al voor de deur, een oorverdoovend geknetter was in de lucht hoorbaar en allen zagen hoe een van de machines van Keller als een dronken bromvlieg, op ongeveer tweehonderd meter boven het veld, rondvloog. Eenmaal steeg de machine steil omhoog, alsof ze een looping wilde maken, doch dan viel ze weer terug en slingerde verder, terwijl allen dachten dat ze ieder moment neer zou vallen.

„Is dat Richter?” riep Keller den monteur toe.

„Ik geloof het wel,” schreeuwde deze terug.

„Maar voor den donder, wie heeft hem startvergunning gegeven? Hij mag nog niet solo-vliegen, die ezel.”

Nog steeds slingerde het vliegtuig boven in de lucht, doch plotseling dook het, precies boven de cantine, steil omlaag, in een razende duikvlucht. Steeds nader kwam het, alsof de piloot juist de cantine op de korrel had genomen. Het volgende oogenblik moest de tweedekker in de menschengroep voor de cantine stooten.

„Gewoonweg gek geworden,” jammerde Keller ontzet, hij liet zich vallen om niet door de machine te worden neergeworpen. Naast hem lag majoor Feldmann, languit op den kleiweg, en dwars over diens voeten het keukenmeisje Pauline, met de schort over het hoofd. Nu moest de cantine in duizend spanen vliegen, doch op dit moment gleed de loeiende machine, die nog slechts een paar meters van den aardbodem verwijderd was, plotseling en soepel recht, wikte als een vogel weg en trok een stoutmoedige bocht. De piloot wenkte het weer opstaande gezelschap minzaam toe en nu herkenden ze hem allen: het was Herman Wolf.

„De duivelsche kerel,” zei Feldmann lachend, terwijl hij zich de klei van de broekspijpen sloeg. En plotseling drong het tot Birgel door: „Groote hemel, nu heeft hij toch zijn weddenschap gewonnen!”

De anderen begrepen hem niet. „Maar dat is toch duidelijk; hij zei, dat we bij het onbijt allemaal over den grond zouden rollen!”

Leopold Krain zat nog steeds met opgetrokken beenen in het gras: „Tien flesschen champagne voor zes man, dat maakt per hoofd zeven mark vijftig,” rekende hij uit. „Dat is een duur ontbijt.”

Ook de anderen mopperden nog lachend, toen Wolf alweer met de machine over het vliegveld kwam. Hij rolde tot dicht voor de cantine en sprong uit het toestel.

„Zoo, mijn wraak is gelukt,” zei hij. „Wie het laatste licht, licht het best.”

Lachend als boeren met kiespijn wenschten zijn collega's hem geluk met het welslagen van zijn weddenschap en toen kon Wolf eindelijk zijn uitgesteld ontbijt inhalen. Zijn kameraden hielden hem nog gezelschap en stralend, lachend en vergenoegd zat hij tusschen hen in. De dag was goed begonnen.

„Maar vanavond kan ik geen champagne met jullie drinken,” zei hij. „Ik moet vanmiddag naar Berlijn, maar morgen is er nog een avond. Ik mag op je kantoor zeker wel even naar Berlijn telefoneren, nietwaar Feldmann?”

Deze knikte. Wolf stopte de rest van een broodje in zijn mond en sprong op — het was half acht — om de eerste te zijn, die Anna met haar verjaardag feliciteerde.

De vriendschap met George Spohr en zijn werk hadden deze drie dagen gevuld, maar nu wilde hij Anna toch eens terugzien. Wat zou Wauer wel doen? Sinds hun onderhoud had hij zich niet meer bij Anna vertoond. Zou Wauer slechts gebluft hebben om zijn nederlaag te verkleinen of zou hij zijn pogingen om Anna te veroveren toch hebben stopgezet?

Wolf stormde het trapje op en telefoneerde met Anna, heel lang. Hij was inderdaad de eerste, die haar gelukwenschte.

Kort voor het klokje op het dak van de cantine het geheele personeel van het vliegveld naar het middageten riep, zou de derde „Sperwer”, nog onder toezicht van Wolf, door Horsten en diens groep

KORTE INHOUD. Herman Wolf, invlieger van de Adler-vliegtuigfabrieken, is verloofd met de beeldhouwster Anna Lenz. Dr. Johan Wauer, een beroemd geneesheer, bemint haar ook, sinds zij in zijn kliniek verpleegd werd. In het atelier van Anna ontmoeten de beide rivalen elkaar voor 't eerst, juist nadat Wolf met een nieuw type vliegtuig een ongeluk heeft gehad, waarbij hij echter ongedeerd blijft. Wolf heeft een aanbod van zijn vriend Klein, om met een wetenschappelijke expeditie naar Zuid-Amerika te vliegen, afgewezen, omdat hij niet van Anna wil scheiden. Wolf gaat naar de vliegschool Staaken, om daar het gebruik van de nieuwe machines, de Sperwers, te instrueeren. Daar maakt hij kennis met George Spohr, zoon van zijn vroegeren vriend, in wiens motorenfabriek hij na den wereldoorlog heeft gewerkt en met wien hij na een heftige scène had gebroken.

leerlingen worden ingevlogen. Het was om dien tijd een druk bedrijf op het vliegveld. Buiten, voor de hangars, onderwees Birgel het opvouwen en de behandeling van parachutes; Keller liet zijn escaldrille in groepsverband rondjes om het vliegveld maken en Krain oefende met beginners den start.

Daar kwam George Spohr in vliegerspak naar den hangar toegestrompeld. Toen hij Wolf zag, dwong hij zich tot een normalen gang, maar dat gelukte hem niet.

„Wat scheelt er aan?” vroeg Wolf bezorgd. Hij had George eenigen tijd geleden in een der andere „Sperwers” in de richting Westermarck zien ver-trekken.

„Het is niets,” zei George. „Ik heb een harde landing gemaakt. De kist is heel, maar mijn knie is ietwat beschadigd. Een oude wonde, en iederen keer stoot ik me weer op dezelfde plek.”

Wolf, die een oogenblikje vrij was, ging op een karretje zitten en bevoelde de opgezwollen knie.

„Ja, ik weet er alles van,” zei George. „De pezen zijn een beetje verrekt. Het is niet zoo belangrijk; als ik hier klaar ben, laat ik dat grondig opknappen. Maar nu iets anders: ik mag in het examen kunst-vliegen starten. Majoor Feldmann heeft het mij zoo juist gezegd. Het inschrijfgeld is mij geschonken.”

„Nou, kijk eens aan, dat is een mooie pleister op je zeere knie,” zei Wolf.

George had daags te voren van de directie vernomen, dat zijn toelating tot het examen nog afhing van de betaling van het inschrijfgeld van 35 mark. Bij den eenvoudigen sportvliegerscursus, dien George hier op kosten van het proefbureau doormaakte, was het examen kunstvliegen natuurlijk niet inbegrepen. De kosten daarvoor had hij zelf moeten dragen en dat had hij van het bescheiden wachtgeld, dat hij genoot, niet kunnen afnemen. Zijn moeder had het hem evenmin kunnen geven, en zoo zag het er naar uit, dat de zaak mis zou loopen. Dat het inschrijfgeld hem niet was geschonken, maar dat Herman Wolf voor hem in de bres was gesprongen, wist George natuurlijk niet. In het midden van de volgende week zou het examen plaatsvinden; Wolf beloofde hem, dat hij — indien eenigszins mogelijk — uit Adlershof zou overkomen.

„Schaken we vanavond weer?” vroeg George.

„Nee, vandaag gaat het niet. Misschien morgen. Ik moet naar Berlijn.”

George trok een teleurgesteld gezicht, want hij had zich reeds op den avond met Wolf verheugd. Niet alleen om van diens vliegervaring en kennis te profiteeren, maar ook om het gezelschap van zijn nieuwen vriend.

„Jammer,” zei hij, „ik dacht dat u vandaag hier zou blijven en daarom heb ik gezegd, dat ik pas morgen naar mijn moeder zou gaan.”

Wolf las de teleurstelling in zijn oogen. Hij kreeg een goed idee. Natuurlijk, waarom zou het niet gaan? Anna zou het zeker goed vinden. Bovendien kon hij haar nog van te voren opbellen en daarom zei hij: „Heb je trek om mee naar Berlijn te gaan? Ik ga met aardige lui een verjaardag vieren.”

George nam de uitnodiging met beide handen aan. Alleen als er gedanst werd, kon hij niet meedoen, met zijn stijve knie.

Na het eten telefoneerde Wolf nog met Anna, die het vanzelfsprekend goed vond, dat hij nog iemand meebracht. En in den namiddag reed George Spohr met Wolf in diens wagentje van het vlieg-

veld, via Spandau, naar Berlijn.

ZEVENDE HOOFDSTUK

„Een aardige jongedame,” had Wolf gezegd, toen George hem nog in Staaken vroeg, wie er eigenlijk jarig was. Dat was alles wat George wist, toen hij tegenover Anna stond en haar zijn bescheiden bouquet overreikte.

Anna, die in de andere hand nog de rozen hield, welke Herman haar gegeven had, bedankte hem glimlachend. Achter hen, in het atelier, klonken stemmen. Wolf, die aan den kapstok zijn jas ophing, wendde zich plotseling om; nog eer hij de pelsjas in het oog kreeg, was het de alles doordringende viooltjesgeur, die zijn argwaan opwekte. „Hij is er dus ook?” zei hij tegen Anna.

Zij knikte hem ietwat hulpeloos toe. „Ik kan er niets aan doen, Herman. Hij kwam, zonder voorafgaande boodschap, om mij te feliciteeren en hij is gebleven. Ik heb geen flauw idee hoe hij achter mijn verjaardag is gekomen. Maar laat den menschen niets merken, Herman, beloof me dat.”

„Wees maar niet bang,” zei hij, doch in werkelijkheid had hij thans reeds moeite om een zekere ontstemming tegen te gaan. Hij had zich dus toch vergist, toen hij Wauer de laatste dagen niet meer au sérieux had genomen.

Nu trad Wolf met Anna en George het atelier binnen. De beide vliegers waren de laatste gasten en het gezelschap was toch ietwat grooter geworden dan geraamd. Behalve de actrice Marianne Burger, Gerda König, een collega van Anna, en de dirigent Maximilian Prudent, waren Cecile Ehlers, een studente van de academie, en haar broer Stefan, 'n jonge schrijver, op bezoek. En dan... dr. Johan Wauer.

Alsof het de meest natuurlijke zaak van de wereld was, dat hij zich hier bevond, schudde hij Wolf de hand; George werd aan hem voorgesteld. In de meer geestelijke en kunstzinnige atmosfeer van het aanwezige gezelschap was door het binnenkomen der beide vliegers een frissche, van avontuur vervulde lucht binnengewaaaid. Wolf was voor de drie meisjes, die hem nog van vroeger kenden, een heldengestalte uit een modernen roman, in stilte benijdden ze Anna om haar „duivelschen kerel”.

George Spohr zag er uitstekend uit. Frisch en gezond, met den glans der jeugd op zijn gezicht en vriendelijk glimlachend gaf hij geduldig antwoord op de voortdurende vragen. Ja, hij was al eenmaal gevallen; neen, hij had niets gebroken; neen, vliegen was heelemaal niet moeilijk en zelfs op de oude vraag, wat een vlieger, die zich zonder parachute in een brandend vliegtuig bevond, moest doen, behaalde hij met de oude grap, dat deze zijn goed humeur moest bewaren, een stormachtig succes.

In het achterste gedeelte van het atelier had Anna op de groote ronde tafel een feestelijk soupetje aangesteld; er midden op praalden, in een groote drijschaal, de viooltjes van dr. Wauer. Aan tafel heerschte een opgewekte stemming. Marianne Burger vertelde de laatste theaternieuwtjes, Anna kwam als huisvrouw en jubilarisse uitstekend voor den dag en slechts af en toe zag zij bezorgd naar het gezicht van Wolf, die naast haar zat.

Nu kwam er al weer een vol glas, waarmee ze moest klinken. Het was van den jongen man, dien Herman had meegebracht. Dankend hief Anna haar glas op, glimlachte, keek toen, plotseling verlegen, op haar bord. Daarna begon ze direct een gesprek met den bedeesden, kleinen dirigent aan haar linkerzijde. Maar het gezicht van dien jongen man bleef voortdurend voor haar oogen zweven.

Dr. Wauer scheen in een uitstekend humeur te zijn. Hij zat tusschen juffrouw Burger en de blonde, tengere Cecile en hij wist beiden uitstekend te onderhouden. Doch plotseling boog hij zich naar de tooneel-speelster en vroeg toen zachtjes: „Heeft u den naam van dien jongen vlieger verstaan?”

„Ja,” antwoordde deze even zacht, „hij heet Spohr.”

„Zoo,” zei Wauer, „dank u wel.”

Daarop was hij plotseling merkwaardig stil en scheen hij ingespannen na te denken. En ook toen men van tafel opstond, hield hij zich buiten het gesprek en ging, ietwat apart van de anderen, in een fauteuil zitten.

Op de bank zat Wolf, door de drie jonge meisjes omringd. Juffrouw Burger vertelde hem opnieuw, dat in de laatste film, waarin zij een kleine rol had gespeeld, haar beste scène was weggeknipt. Dat was de schuld van de jaloezische Magda Kolany, die volkomen talentloze vrouw; ze wist maar al te goed, hoe deze tot ster was gepromoveerd.

Wolf wist het niet en hij wilde het trouwens niet weten. Hij keek uit naar Anna, doch hoorde hoe zij in de keuken nog met de vaat bezig was. Natuurlijk, Anna was de gastvrouw en had haar bezigheden. Stefan Ehlers en de kleine Prudent hielpen haar en brachten juist wat fruit binnen.

Dit was dus de dag, waarop hij zich zoo verheugd had. Dat was na vier dagen het weerzien van Anna. Morgenavond moesten ze den verjaardag nog eens met hun beiden vieren. Merkwaardig, hoe Wauer zich achteraf hield; hij scheen te voelen, dat hij hier te veel was.

George ging met een flesch wijn op den dokter toe: „Mag ik u nog eens inschenken, dokter?”

Dr. Wauer hield hem zijn leeg glas voor. „Alstublieft,” zei hij. „Maar zegt u eens, u hinkt, bent u gewond?”

„Mijn knie is niet best in orde, een oude blessure.”

Daarmee wilde George over de zaak heenglijden, maar dr. Wauer was zeer geïnteresseerd. George moest naast hem gaan zitten.

„Ik heb kortgeleden in mijn kliniek een dergelijk geval gehad,” zei dr. Wauer. „Die dingen zijn niet zoo ongevaarlijk. Bestralen is natuurlijk het beste. Wilt u er niets tegen doen?”

„Ja, zeker, dokter. Maar zolang het me niet te erg hindert, wil ik er liever nog wat mee wachten.”

„Dat zou ik maar niet op de lange baan schuiven,” vond Wauer. „Waar woont u?”

„Bij het Schöneberger park.”

„Hm, dat zou niet zoo ver zijn. Mijn kliniek ligt aan den Kreuzberg. Als u wilt, kunt u ieder oogenblik komen om u te laten bestralen. Gratis natuurlijk! Belt u mij maar op, of meldt u zich anders bij de hoofdzuster, zuster Hanna. Wilt u het niet noteren?”

Aardige vent, dacht George, terwijl hij de notitie maakte. Wauer? Zou dat de beroemde Wauer zijn?

Het waren trouwens allemaal interessante mensen hier. Het was een geweldig idee, dat Wolf hem had meegenomen. Een aantrekkelijk vrouwtje, die Marianne Burger, maar een beetje geaffecteerd en een tikje luidruchtig. En een aardige kerel, die Ehlers, die hem zoojuist vol geestdrift van zijn eerste rondvlucht boven Berlijn had verteld. En dan Anna...

„U bent alleen maar van tijd tot tijd in Staaken, maar woont anders in Berlijn, nietwaar?”

George zag op; hij zat nog steeds naast dr. Wauer.

„Ja,” zei hij, „vroeger ging ik er om de drie dagen heen, maar nu ben ik een paar dagen achter elkaar op de vlieg-school. Anders woon ik in de stad.”

„Bij uw ouders?”

„Ik woon bij mijn moeder. Mijn vader leeft niet meer.”

Dr. Wauer vroeg verder. George vertelde van het vliegerleven te Staaken en er werd opnieuw wijn en gebak rond-

gediend. Maximilian Prudent had op het boekenkastje zijn gramfoon opgesteld, een pittige filmschlager liet zich hooren, juffrouw Burger zong direct mee.

Af en toe wierp Wolf een blik naar George en dr. Wauer, maar door de muziek was het totaal onmogelijk om iets van het gesprek tusschen die twee op te vangen. Het beviel hem niet, dat Wauer zich zoo bij George indrong. En nu wilde Marianne nog met hem dansen. Ook al goed! Stefan Ehlers en Gerda König waren reeds met dansen begonnen. Hij stond op en richtte het zóó in, dat hij met zijn dame vlak langs George en Wauer voorbijdraaide.

„Waarom danst u niet?” riep juffrouw Burger hun toe. „Twee aardige meisjes zitten nog te wachten.”

George wees op zijn knie: „Ik ben helaas invalide...”

„...en ik een oude man,” voegde Wauer er aan toe.

Toen zij weer voorbijdansten, zag Wolf, dat de stoel naast dr. Wauer vrij was gekomen; George stond met Anna bij de gramfoon. Nu had hij dus de kans om den zeergeëerden heer Wauer eens aan den tand te voelen; hij stond zijn dame aan den kleinen dirigent af en stevende zelf naar dr. Wauer.

Ook voor Anna was de avond geen succes; natuurlijk was de aanwezigheid van dr. Wauer daar grootendeels de schuld van. Ze vond het tegenover Herman een vreemde verhouding en dat was haar hoogst onaangenaam. Wat moest Herman er niet van denken...?

„Eigenlijk heeft u heelemaal geen verjaardagsgezicht,” zei George nu.

Anna schrok op. Liet ze zich zoo gaan, dat men de zenuwachtigheid op haar gezicht kon lezen? Het glimlachje, waartoe ze zich nu dwong, had iets krampachtigs.

„Het is wel wat inspannend om voor zooveel lui te zorgen, huisvrouw te spelen en dan nog voortdurend een opgewekt gezicht te zetten. Ik ben zoo maar uw huis binnengevallen.”

„Het doet me plezier, dat u is megekomen. Maar ik heb gisteren en eergisteren te lang en te zwaar gewerkt... en de muziek is te hard, vindt u niet?”

„Ja, dat vind ik ook, vooral voor uw moeder. Het is kras, dat die het zoo volhoudt.”

Anna keek bezorgd naar haar half-invalide moeder, die, door twee helpende geesten in haar leunstoel gezet, de dansenden met opgewekte aandacht volgde en er beter uitzag dan ze het in langen tijd had gedaan. „Och,” zei ze, „voor moeder is het niet noodig. De dokter schrijft rust voor, maar ze voelt zichzelf het best op 'n feestavondje. En de anderen vinden deze muziek prettig, dus laat maar draaien dat ding.”

Het was slechts voor de gasten, dat zij de schetterende muziek en het feestelijk gewoel duldde. In werkelijkheid was het haar afschuwelijk te moede. Het zou haar goed doen, nu ongemerkt weg te glippen om in de nachtlucht te gaan wandelen.

Alleen die jongen, die George Spohr, zou mee mogen gaan. Die stond buiten den kring, die haar met zoovele vragen kwelde. Eigenlijk was het komisch; hij was haar totaal vreemd, maar als hij haar aanzag, zooals zooveel aan tafel, als de blik van zijn oogen in de hare viel, dan voelde ze een merkwaardige ontroering. Dat was geen sympathie of wederzijdsch begrip, doch iets dat ze niet thuis kon brengen en met verbazing opmerkte.

„Wilt u me niet iets van uw werk laten zien?” vroeg George.

De trekproef bewijst de kwaliteit van

Güttermann's Naaijzide

Men rekt een zijden draad en een andere tegelijkertijd steeds meer en meer uit, totdat ten slotte één draad breekt en dat is altijd „de andere”.

LET OP HET HANDELSMERK: HET SCHAAKBORDI

UW ZEEPBOON DUURT LANGER DOOR HET GEBRUIK VAN VIM

Die deur moet nodig eens een sopje hebben! Maar zeep durf ik er niet voor te nemen, want daarmee moet ik zuinig zijn.

Je hebt er helemaal geen zeepboon voor nodig, Ans! Koop Vim, net als ik. Dat maakt het schilderwerk prachtig schoon en glanzend, zonder te krassen.

VIM, HET „AUTOMATISCHE” REINIGINGSMIDDEL, SPAART ZEEP EN GELD DOOR ZIJN VEILIGE WERKING.

overal
zonder bon
verkrijgbaar!

V 167-0141

HET WONDER VAN EEN DRUPPEL

Reeds de eerste druppel D.D.D. doet de ondragelijke jeuk van Eczeem en andere huidaandoeningen bedaren. D.D.D. is geen vette zalf, doch een heldere vloeistof, die diep in de poriën der huid doordringt, de ziektekiemen doodt, stof en vuil verwijderd en de huidweefsels verfrist en versterkt.

Het D.D.D. recept van Dr. D. Dennis geeft onmiddellijk verlichting en overwint den aandrang tot krabben. Het wordt tot krabben. Het wordt sinds vele jaren met succes aangewend tegen Eczeem, Open Beenen, Zweren, Puistjes en andere huidaandoeningen.

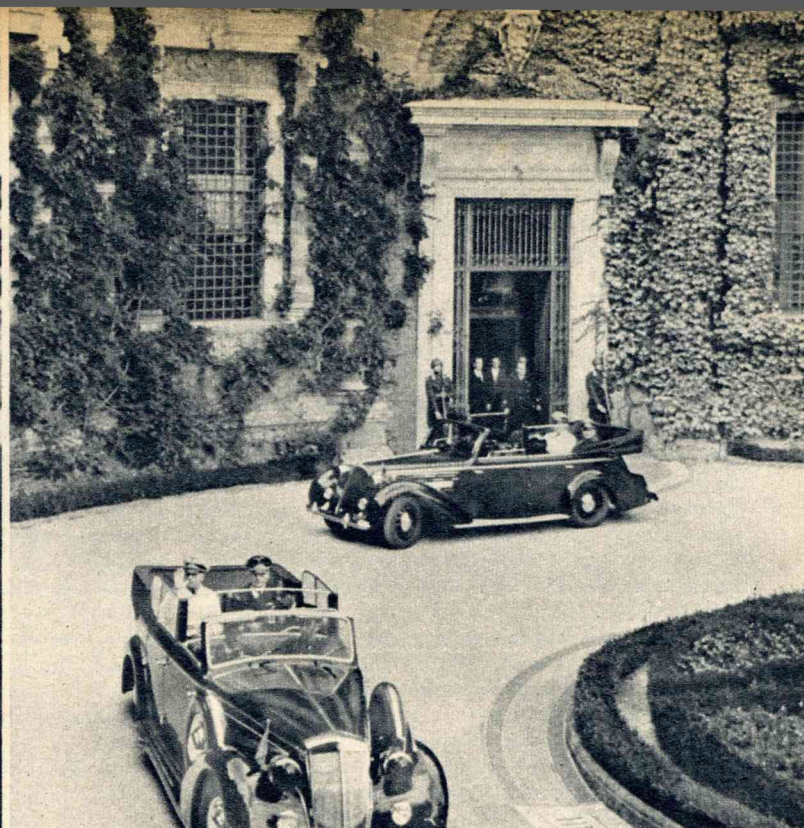
Flacons 75 ct. 1.50 en 12.50 bij Apothekers en Drogisten.

D.D.D.
GENEESMIDDEL tegen HUIDAANDOENINGEN

Vervolg op blz. 22

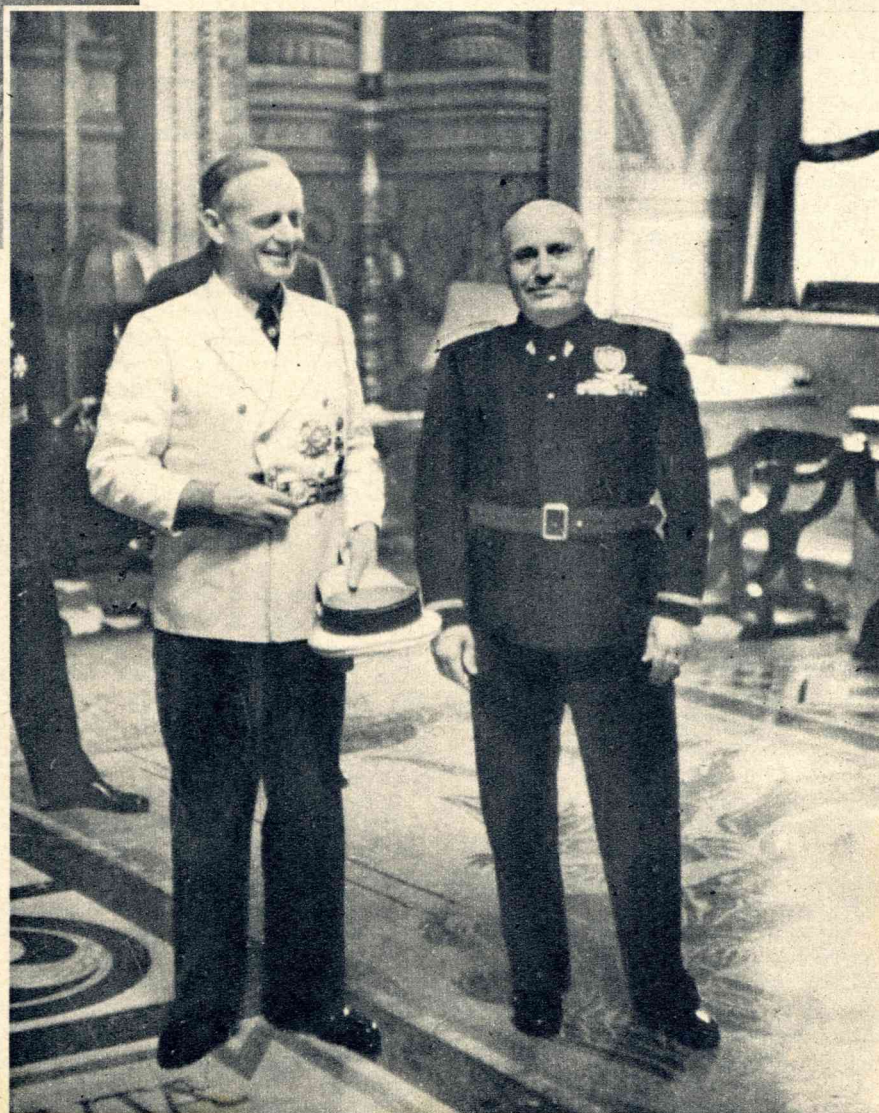
Graaf Ciano begroet Von Ribbentrop bij aankomst.

Minister von Ribbentrop en de Duitse gezant te Rome, Von Mackensen, op weg naar het Palazzo Venezia.

VON RIBBENTROP BEZOEKT ROME

De Duitse minister von Ribbentrop bracht een bezoek aan Mussolini en graaf Ciano, Italiaansch minister van buitenlandsche zaken, om met dezen van gedachten te wisselen over de voortzetting van den oorlog en de nieuwe politieke organisatie van Europa.

In de villa Madama, waar minister von Ribbentrop zijn intrek genomen had. De minister begeeft zich met zijn gevolg op weg naar den Duce.

Minister von Ribbentrop en Mussolini na de conferentie. (Foto's Recla)

Engelsche vliegerofficieren op de binnenplaats van de hun aangewezen verblijfplaats.

KRIJGSGEVANGENEN IN DUITSCHLAND

Ondanks de duizenden, die men naar het vaderland heeft laten terugkeeren, herbergt Duitsland nog een groot aantal krijgsgevangenen. Zij zijn ondergebracht in een aantal kampen, waar zij in betrekkelijke vrijheid hun tijd naar eigen inzicht besteden. Zij zijn de geslagen pionnen van het oorlogsschaakbord, die er alles bij elkaar genomen nog niet zoo slecht afgekomen zijn: de behandeling is goed, in een eerlijken strijd hebben zij zich gewonnen moeten geven en zij kunnen dus in alle berusting het einde van den oorlog afwachten.

I akketten, die de krijgsgevangenen ontvangen, worden in hun bijtijn geopend en na de controle aan hen afgeleverd.

Sommige officieren krijgen de beschikking over een eigen kamer. Een Poolsch officier, die den tijd verdriift met de bestudeering der Duitse taal.

Fransche piloten op de binnenplaats van een kasteel in Hessen.

Engelsche soldaten hebben een bibliotheek mogen inrichten, die steeds uitgebreid wordt door zendingen uit hun vaderland.

*In het ziekenhuis voor de krijgsgevangenen.
(Foto Stapf)*

In het hoofdstedelijke hockeystadion werden Zondag j.l. de eindwedstrijden gespeeld. De finale ging tusschen de Haagsche club H.D.M. en Togo. H.D.M. werd met 5-1 overwinnaar. Spelmoment uit dezen eindstrijd. (Foto Polygoon)

D.W.S. klopte Zondag na een spannenden strijd A.D.O. met 1-0. Kiekje uit deze ontmoeting voor het doel van D.W.S. (Foto Stapt)

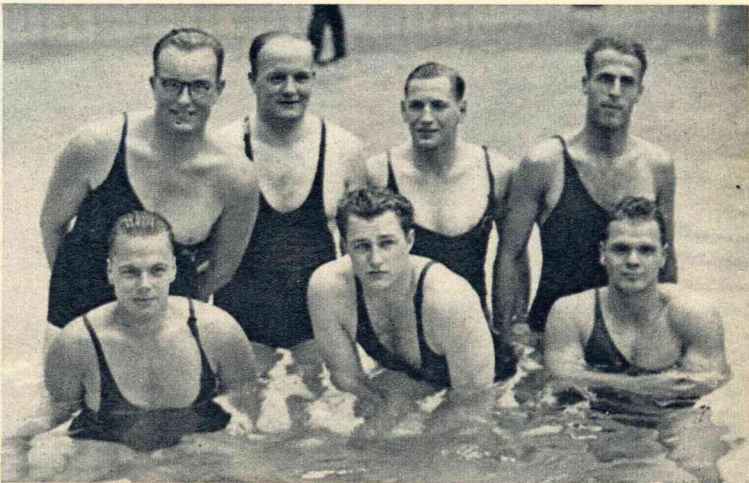

't Gooi opende de competitie met een 3-1-overwinning op Stormvogels. De doelman der bezoekers in actie. (Foto Pax-Holland)

SPORT VAN DE WEEK

Rotterdam heeft Zondag j.l. reeds zijn grooten derby Sparta-Feijenoord gehad. De Overmasche club behaalde een 4-2-zege. Het eerste doelpunt van Feijenoord. (Foto Kramer)

Door een gelijk spel tegen de H.Z. en P.O. (5-5) legde het polozeventu van het IJ beslag op den Nederlandschen kampioentitel. Foto van de waterpolokampioenen. (Foto Polygoon)

Zondag werden op een parcours in de Haarlemmermeer de clubkampioenschappen van de N.W.U. verreden. Het traject bestond uit twee ronden, elk van 55 km. Na het afleggen der eerste ronde kregen de deelnemers te Hoofddorp een stempel op den arm. (Foto Pax-Holland)

De plaatselijke ontmoeting H.B.S.-V.U.C. te 's-Gravenhage werd met 3-2 door de bezoekers gewonnen. Spannend moment voor het doel van V.U.C. (Foto Polygoon)

Op het sportterrein aan de Kleverlaan te Haarlem werd Zondag een korfbal dag gehouden, waaraan 20 twaalfstallen uit de Spaarnestad deelnamen. Spannend moment uit de ontmoeting Aurora I-Meerlebosch. (Foto De Haas)

De wedstrijd Sparta-Feijenoord. De Feijenoord-doelman Scholtens in actie bij één der Spartaansche aanvallen. (Foto Kramer)

Te Haarlem slaagde de club van dien naam er in met 2-1 over Blauw Wit te zegevieren. — Spelmoment uit deze ontmoeting vóór het doel van de thuisclub. (Eigen foto)

Zoo spaart u de meeste punten!

manier

**Maakt met behulp van een „puntenvrij”
couponnetje stof een nieuwe japon.
„Winterweelde” toont u hoe dat kan.**

Van twee oude japonnen één nieuwe maken of van één oude japon met behulp van een couponnetje een model 1941 vervaardigen, is een doeltreffende methode om punten op uw textielkaart te sparen. Inspireerende voorbeelden vindt u in de nieuwe „Winterweelde”, het prachtige Hollandsche modeboek met in totaal ruim 350 modellen.

Een wintermantel kunt u nu alleen krijgen, indien u dezen laat maken of . . . hem zelf maakt. Dit laatste is natuurlijk het goedkoopst en er staan talloze voorbeelden in „Winterweelde” waarvan u verrukt zult zijn. Van deze en trouwens alle andere modellen kunt u steeds knippatronen krijgen in alle gebruikelijke maten. Levering binnen 24 uur. Prijzen 20, 35 en 50 cent.

**Maar begint vooral met
de nieuwe Winterweelde
te bestellen.**

Prijs 60 cent
plus 4 cent
omzetbelasting.

Bestellingen kunnen geschieden: bij uw agent,
uw bezorger of den boekhandelaar: door giro
storting op no. 295651; door toezending
van het bedrag per postwissel of in postzegels.

PATRONENKANTOOR PANORA - NASSAUPLEIN 1 - HAARLEM

AMOR OP HET VLIEGVELD

Vervolg van blz. 22

De klokken sloegen zoo luid in de leege kamers en als ze stil zat, voelde ze hoe de

ouderdom haar besloop, ofschoon nog geen grijs haartje door de donkerblonde lokken was vervlochten en George haar, als hij met haar uitging, nog altijd „mijn jonge en knappe moeder” noemde.

Het eerste ontbijt thuis smaakte George uitstekend. „Maar u heeft me nog heelemaal niet gevraagd, op wie ik eigenlijk verliefd ben geworden,” zei hij.

„Omdat je me dat gauw genoeg zelf zult vertellen,” antwoordde zij lachend. „Biecht maar op: ben je gelukkig of ongelukkig verliefd?”

„Gelukkig natuurlijk, moeder,” zei George. Ongelukkig verliefd zijn, dat bestond voor hem niet.

Daarop vertelde hij van Anna. In sprongen en zonder samenhang vertelde hij van den vorigen avond, van den verjaardag van Anna, en de namen kolkten dooreen: Marianne Burger, dr. Wauer, weer Anna. . . .

„Nu eens kalm aan,” viel zij hem in de rede. „Uit verliefde menschen kan niemand wijs worden. Hoe ben je in dat gezelschap geraakt? Ik denk dat je buiten in Staaken aan het vliegen bent en in plaats daarvan vier je hier feest en verlies je je hart.”

„Ja, dat klopt, dat weet u eigenlijk nog niet. Ik heb een nieuwen vriend, moeder, een ouden oorlogsvlieger en een moordkerel! Hij is invlieger bij de industrie en kwam toevallig een paar dagen bij ons op Staaken. Die heeft me gisteren meegenomen. We wonen in Staaken samen op één kamer. En een vlieger, moeder, dat heeft u nog nooit gezien! Herinnert u zich nog die vliegersfilm met Theo Klein? Dat zijn allemaal filmtrucs en rare kneepjes, maar als Wolf plotseling een bocht maakt of dicht bij den grond 'n looping draait. . . .”

„Wie. . . ?” Halverwege bleef de hand van Hildegard met het kopje koffie in de lucht steken.

„Wolf, moeder, Herman Wolf, mijn nieuwe vriend. Had ik den naam nog niet genoemd?”

Hildegard schudde zwijsend het hoofd. Het koffiekopje had ze weer neergezet en haar hart sloeg plotseling een razenden roffel. Eenige seconden sloot zij de oogen. . . .

„. . . . vertel toch verder, George.”

„Wat is er, moeder, mankeert u iets?”

„Nee, niets, jongen.”

Mevrouw Spohr had zich weer in bedwang. Waarom praatte George niet verder? Misschien was het slechts toevallig dezelfde naam. Maar terwijl zij nog trachtte zich dit voor te spiegelen, was het vermoeden welhaast tot zekerheid geworden. Herman. . . . hoe was dat toch mogelijk?

„Ziet u, zoo is Wolf. En Wauer, dat is die beroemde dr. Wauer, daar heeft u zeker wel eens van gehoord. Daar ben ik vannacht mee naar huis gereden. Ik wilde eerst weer met Wolf naar Staaken, maar dan zou ik u in vier dagen niet

gezien hebben en toen ik zoo dichtbij was. . . .”

„Alleen om mij? Speelt dat meisje Anna geen rol?”

„Wel een beetje; voor de eene helft is u en voor de andere helft is Anna de oorzaak dat ik hier ben.”

„Ik ben al met een kleiner aandeel tevreden,” antwoordde zij. „Wat ga je vandaag beginnen?”

George maakte met zijn hand een beweging naar zijn oor.

„Telefoneeren? Met dat meisje?”

Hij knikte stralend en liet zijn moeder alleen.

Hildegard Spohr bleef zitten aan de ontbijttafel, niet in staat tot eenig werk. De inspanning om tegenover George haar kalmte te bewaren was te groot geweest. Als het werkelijk Herman was — en viel daar nog aan te twijfelen? — dan moest hij in George den zoon van Victor herkend hebben. Hij zou toch geen contact met George hebben gezocht om op die manier weer met haar in verbinding te komen?

Waarom was ze eigenlijk zoo geschrokken van dien naam? Het was nu al meer dan vijftien jaar geleden, dat zij Herman Wolf uit haar leven had willen bannen. Hij was sinds lang, van welken kant ook bezien, geen factor meer in haar leven. Het was reeds lang geleden, dat zij er zichzelf op betrapte, zelfs geen haat meer tegen hem te koesteren. Alle vertwijfeling en alle ellende had zij indertijd aan hem toegeschreven. Met zijn komst was het ongeluk begonnen en met den dood van Victor was het besloten. Zeker, zij dacht nu milder over hem en de heele geschiedenis, de schaduw, die over dit alles lag, werd door den tijd langzaam maar zeker weggevaagd, doch nog altijd bleef er een bittere nasmaak.

„Zit u nog altijd hier? Zal ik u helpen bij het afruimen?”

George was weer binnengekomen en zijn moeder stond nu energiek op. Weg met al die gedachten! Het leven had haar geleerd, dat men niets kon dwingen en dat niets was af te wenden.

„Ja, kom, help me gauw wat! Heb je je meisje gesproken?”

George schudde het hoofd: „Geen gehoor! Dan is alleen haar moeder thuis en die kan vrijwel niet meer lopen. Ik zal het later nog eens proberen.”

Hij droeg vlug het ontbijtstel naar de keuken, maar in de keuken gleed hij plotseling over het gladde zeil uit. Ja, zijn knie was nog steeds niet in orde, ofschoon de pijn na korten tijd weer verdween.

„Ik zal toch eens naar dien dokter Wauer gaan,” zei hij, „misschien vandaag nog wel.”

Nadat hij omstreeks het middageten nog eenmaal vergeefs Anna had opgebeld, meldde hij zich, snel besloten, dienzelfden middag bij dr. Wauer. Misschien kon hij dan 's avonds Anna bereiken.

Wordt vervolgd

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. (Al deze prijzen verhoogd met 6 % omzetbelasting.) Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau's: HAARLEM, Nassaulaan 51, Telef. Int. 13866, Giro nr. 142700. AMSTERDAM, Singel 263, Telef. Int. 33170, Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Statensingel 179b, Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE, Stationsweg 95, Telef. Int. 111666, Giro nr. 43141. UTRECHT, Biltstr. 142, Telef. Int. 13473, Giro nr. 149597. ENSCHEDE, Oldenzaalschestr. 56, Telef. Int. 2188, Giro nr. 383773. ARNHEM, Nieuwe Plein 42, Telef. Int. 24825, Giro nr. 383772. 's-HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27, Telef. Int. 4286, Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstraat 20, Telef. Int. 5851, Giro nr. 124690. VLISSINGEN, Badhuisstraat 5, Telef. 81. De voorwaarden van onze gratis ongevalverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

GEZICHT OP DORDRECHT

Naar de schilderij van H. van Gessel

Max Gülstorff, de geslepen klerk, die met plezier de catastrophe ziet aankomen, al laat hij zijn baas ook niet in den steek.

de vorige eeuw zijn overgebleven en nu weer voor het voetlicht treden. En de ondeugende dorpsrechter staat er midden tusschen in en wordt ten slotte voor zijn escapades door zijn eigen dorpelingen veroordeeld. Dat is zoo ongeveer de inhoud van deze comedie, welke door Thea von Harbou voor de film geschikt werd gemaakt en door den regisseur Gustav Ucicky in een zeer verdienstelijken filmvorm werd gegoten.

EMIL JANNINGS

IN

DE DORPSRECHTER

Reeds aan het ontbijt toont de dorpsrechter (Emil Jannings) zich een genots-mensch. En juist op dit oogenblik verneemt hij dat de „revisor” op komst is om controle uit te oefenen.

Deze Tobisfilm, welke gemaakt werd naar 't gedicht: „Der Zerbrochene Krug” van Heinrich von Kleist, speelt zich af in het begin van de 19e eeuw in een klein dorpje bij Utrecht. De versvorm van 't gedicht is behouden gebleven zonder dat het 't verloop en de handeling van het verhaal nadeelig beïnvloedt.

moet zijn fantasie paren aan de werkelijkheid en hoe verder die werkelijkheid nu van hem af staat, hoe meer verdienste hij heeft, indien hij er in slaagt met zijn spel te overtuigen en in zijn spel te doen gelooven.

En de toeschouwer gelooft in dien primitieven dorpsrechter. Hij aanvaardt hem, ondanks zijn vettige verschijning. Zoo moet het in dien tijd geweest zijn, te oordeelen naar

de bepaalde sfeer, welke misschien een ietsje gechargeerd, maar toch volkomen aanvaardbaar is. Kostelijke creaties van een Max Gülstorff, een Friedrich Kayssler, een Lina Karstens, een Angela Salloker en een Paul Dahlke vervolmaken het geheel nog aanzienlijk. Stuk voor stuk lijken het menschen, die uit

Jannings is een karakterspeler van formaat. Hij is niet zooals een Hans Albers, die met groote nadrukkelijkheid de belangstelling voor zich alleen opeischt, maar hij zoekt voornamelijk zijn kracht in kleine, zuivere bestudeerde trekjes, welke

door hun levensechtheid een bepaalde kleur aan de gestalte geven welke hij creëert. Het is alsof hij in de huid gekropen is van dengene, dien hij uitbeeldt. En zoo intens leeft hij zich in zoo'n figuur in, dat de toeschouwer niet de minste moeite heeft zich zoo'n karakter klaar en duidelijk voor oogen te stellen. En vooral in een film als deze, waarbij het noodig is, zich te verplaatsen in een andere eeuw, met andere toestanden, zeden en gewoonten, is het van groot belang, dat de hoofdpersoon weet wat er van hem geëischt wordt. Hij

Het meisje (Angela Salloker) en haar bruidegom (Paul Dahlke) waarvan de eerste indirect oorzaak werd van den val van den dorpsrechter.

Het oorspronkelijke werk heette: De Gebroken Kruik. Het ding werd gebroken tijdens het ongewenschte bezoek van een indringer. De vrouw heeft het geval voor den dorpsrechter gebracht, doch daar aëze zelf de dader was, probeert hij op een geslepen manier een ander daarvoor aansprakelijk te stellen, wat hem zeker gelukt zou zijn, indien hij niet door den „revisor” op zijn vingers werd gekeken. (Emil Jannings en Lina Carstens). (Foto's Tobis)

Op een tussenstation naar Boekarest werden koningin Helena bloemen aangeboden door meisjes in de landelijke kleederdracht. Men ziet koning Michaël, die zijn moeder was tegemoet gereisd, in de opening van het coupéampje links belangstellend toezien.

Begeleid door generaal Antonescu (links) en haar zoon koning Michaël verlaat koningin Helena den trein, waarmede zij in haar land terugkeerde.

KONINGIN-MOEDER HELENA VAN ROEMENIË KEERDE IN HAAR LAND TERUG

Na den troonsafstand van koning Carol van Roemenië ten behoeve van zijn zoon, kroonprins Michaël, keerde zijn echtgenoot en moeder van den kroonprins naar Boekarest terug, ten einde haar zoon in de regering van het land in deze voor den jongen vorst zoo moeilijke uren met raad en daad bij te staan. Zij werd met groote plechtigheid in de hoofdstad ontvangen en door de bevolking reeds op weg daarheen allerhartelijkst gehuldigd.

Op het perron wordt koningin Helena begroet door de leden van de nieuwe regering, der IJzeren Garde en meisjes en vrouwen in de kleurige dracht van het land.

Koning Michaël van Roemenië maakte met zijn moeder na haar aankomst te Boekarest een rijtoer door de stad.

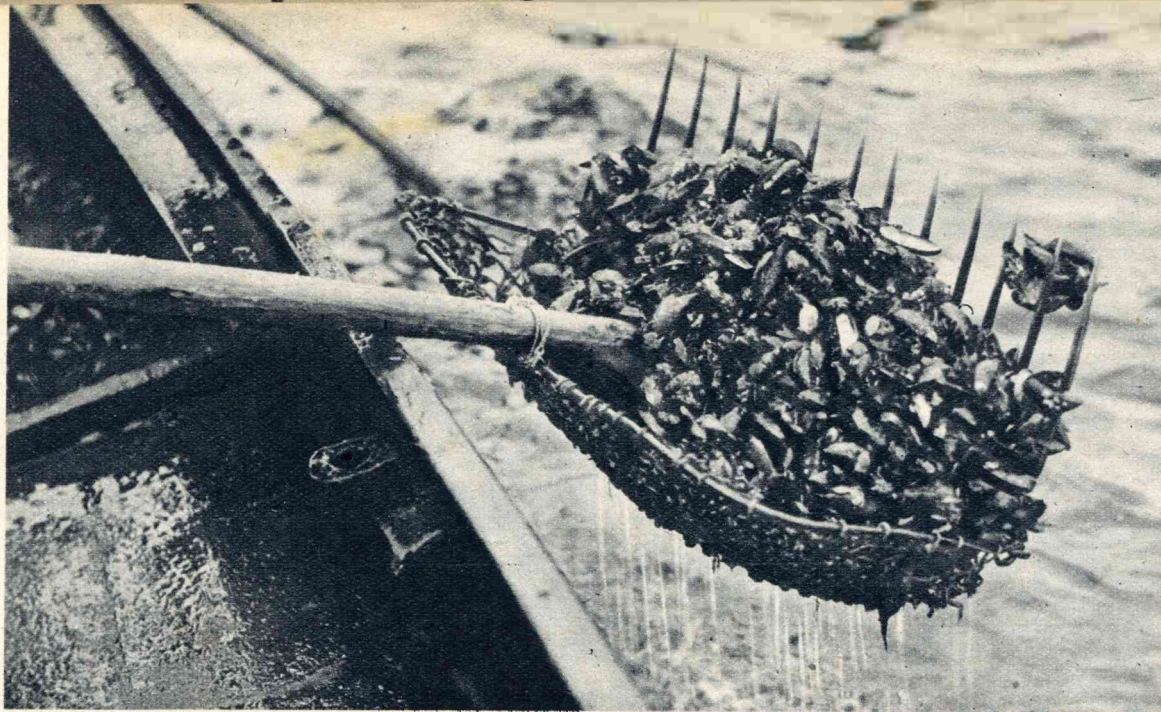
In de kathedraal van Boekarest werd een eeredienst gehouden ter eere van de aankomst der koningin-moeder. Op het bordes voor den ingang koningin Helena naast patriarch Nicodemus. Op den voorgrond koning Michaël en generaal Antonescu.

(Foto's Ass. Press)

Een Roemeensche in nationale kleederdracht reikt aan de koningin een Evangelieboek over, waarvan de omslag door vrouwen met gouddraad bewerkt is.

Met dit vervaarlijk uitzijnde instrument, de slagrijf genaamd, worden de kostelijke mosselen van den bodem opgehaald.

Waarom zoudt u geen mosselen eten?

EEN PRACHTIG, KRACHTIG EN GOEDKOOP VOEDSEL

Mosselen? Dat zijn toch van die griezige glibberbeesten? Neen hoor, brrr, dat is niets voor mij," zullen de meeste lezeressen en lezers denken of zeggen, wanneer ze het opschrift van dit artikel lezen.

Mosselen niets voor u? Zegt u dat niet te vlug, beste lezeres of lezer, want vooral in deze tijden van vleeschdistributie en broodrantsoeneering zijn die mosselen juist wel iets voor u, omdat ze het meest krachtige, eiwitrijke en bovendien ook nog goedkoopste voedsel vormen, dat u zich maar denken kunt.

Om dit laatste te bewijzen, zullen we eens een

vergelijking maken tusschen gewoon vleesch en mosselvleesch.

Wanneer u op een goeden dag 3½ kg mosselen koopt en het mosselvleesch op welke gewenschte wijze ook gaat bereiden en op tafel brengen, dan geeft u uw huisgenooten een even voedzaam maaltijd als wanneer u hun 1 kg mager rund- of varkensvleesch voorzet.

Die 3½ kg mosselen kosten slechts plm. 25 ct., terwijl voor 1 kg vleesch van normaal goede kwaliteit al spoedig f 1.50 betaald wordt.

Waarom zijn we dan zoo dom, om bijna iederen dag op onze tafel voedsel te verlangen, dat zesmaal zoo duur en op het oogenvlak bovendien ook nog moeilijk verkrijgbaar is? Waarom laten we het

(Foto's eigen archief)

Tholen heeft vele mosselkweekerijen en jaarlijks worden er dan ook miljoenen kilogrammen verhandeld.

Ter mosselvangst in een pittoreske omgeving.

genot van een heerlijken mosselmaaltijd over aan onze zuidelijke burens en gebruiken wij slechts 3 miljoen van de 60 miljoen kg mosselen, die jaarlijks door onze landgenooten worden gevischt?

Ja, waarom? Omdat we nu eenmaal niet van mosselen houden! Zou dit echter niet een door de jaren „ingeroest" vooroordeel zijn, dat, gezien de ontzaglijk groote voordeelen, aan het mosselenverbruik verbonden, beslist overwonnen dient te worden?

Zet daarom eens allen tegenzin opzij en... ga mosselen eten!

Hiervoor is het niet nodig, dat u de zachtglibberige en voor velen weinig appetijtelijk uitzijnde gevalletjes zóó uit de schaal — hetzij ongekookt of gekookt — naar binnen werkt.

Neen, deze manier van mosselen eten komt zelfs op een der laatste plaatsen, want wij zouden u liever een andere methode willen aanbevelen, waardoor u absoluut niet merkt, dat u deze weekdieren consumeert.

Hoe dit mogelijk is? Wel, door het mosselvleesch heel eenvoudig zooveel mogelijk als gewoon vleesch te gaan beschouwen en behandelen. En hier zijn we meteen op het terrein van de huisvrouw beland, want op haar komt het toch uiteindelijk aan, wanneer we over de mosselbereiding gaan spreken. Laten we eerst vooropstellen, dat het met die bereiding heusch wel losloopt! Wat er dan zooal te doen valt? Zoodra we de gekweekte en „geknipte" mosselen (geknipte mosselen zijn stuk voor stuk van de trossen losgemaakt, terwijl alle „aanhangers" zooveel mogelijk verwijderd zijn) in huis hebben, doen we ze onmiddellijk in een groote teil met ruim koud water en spoelen ze hierin flink af door er met een stok krachtig doorheen te roeren.

Dan gieten we er het water af.

Vervolgens nemen we de mosselen stuk voor stuk tusschen duim en wijsvinger van onze linkerhand en drukken er krachtig op, waardoor we onmiddellijk merken of we met een open mossel te doen hebben. Die open mosselen en tevens ook de gekneusde exemplaren en de slikmosselen, welke laatste — het woord zegt het reeds — aarde in plaats van mosselvleesch bevatten en daardoor veel zwaarder aanvoelen, moeten verwijderd worden. Tegelijkertijd dat we de mosselen één voor één heel vlug de revue laten passeeren, krabben we er met een mesje het lichtgrijze slijblaagje af en trekken er, eveneens met het mesje het zgn. „spinsel" — dat is het korte draadje, dat zich in het midden tusschen de randen der schaal bevindt — af.

De mosselen worden nu nog één of twee keeren goed afgespoeld, waarna we ze in een pan met heel

weinig water aan de kook brengen.

Om den smaak van het mosselvleesch fijner en geuriger te maken, voegen we aan het kookwater een paar in grove stukken gesneden uien, een bos peterselie, selderij en wat wortelen toe.

Zout kan achterwege blijven, daar het vocht dat vrijkomt tamelijk veel zout bevat. Na 20 minuten koken zijn de mosselschalen open gegaan en kan het mosselvleesch er uit gehaald worden.

Behalve dat we nu van het mosselvleesch kunnen genieten en er allerlei heerlijkheden van kunnen bereiden, hebben we ook nog een groote hoeveelheid gratis mosselbouillon verkregen, dien we eerst eenige uren laten bezinken om hem dan door een zeef of vergiet, waarin een dun doekje gelegd is, te gieten. Van dien mosselbouillon gaan we allerlei lekkere soepjes maken, precies als we dat doen met vleeschbouillon.

Houdt u dus veel van tomatensoep, dan gaat u er een tomatensoepje van bereiden, prefereert u een groentesoep, een gebonden soep van witte boonen ofwel een krachtige erwtensoepp, dan kan ook hiervoor de mosselbouillon weer als basis dienen.

Soep van mosselen, „vleesch” van mosselen, mosselen als hartig hapje in den vorm van croquetten en bitterballen, kortom: mosselen in allerlei vormen en op welke manier u ze ook op tafel wilt brengen, steeds kunt u er van verzekerd zijn, dat u een versterkend, krachtig voedsel opdient, dat smakelijk, maar vooral ook voordelig is en ons bovendien vele distributieproblemen kan besparen!

HOE BEREIDT MEN MOSSELEN?

MOSSELENGEHAKT

(4 PERSONEN)

2 à 2½ kg mosselen, 1 groote ui, 4 eetlepels fijn gehakte peterselie, 200 gram koude aardappelen, 200 gram oud bruin- of wittebrood, 100 gram vette (varkens-)baklappen, 1 ei, peper, zout, nootmuskaat, paneermeel, slaolie of frituurvet.

Kook de mosselen gaar (zie het artikel op de vorige bladzijde), verwijder het mosselvleesch. Maal mosselvleesch, ui, aardappelen, oud brood en baklappen door een vleeschmolen en vermeng de fijngemalen massa met alle overige ingrediënten. Vorm van het mengsel ballen ter grootte van gehaktballen, wentel deze door paneermeel en bak ze in slaolie of frituurvet, dat zóó heet is gemaakt, dat de vloeistof begint te dampen, langzaam bruin en gaar.

Dien het gehakt bij voorkeur met sla op.

N.B. Wanneer men aan de massa den vorm van croquetten of bitterballen geeft, kan men deze op dezelfde wijze bakken en als hartig hapje opdienen.

GEBAKKEN MOSSELEN

(4 PERSONEN)

4 kg mosselen, peper, fijn tafelsout, paneermeel, boter of vet om te bakken.

Kook de mosselen op de gewone wijze gaar (zie het artikel op de vorige bladzijde), verwijder het mosselvleesch uit de schalen, laat het op een vergiet uitlekken en bestrooi het met wat zout en peper.

Wentel de mosselen vervolgens door paneermeel en bak ze in het heete vet of de boter, waarin desverkiezend eerst nog een fijn gesnipperd uitje gefruit is,

goudbruin. Dien de mosselen bij aardappelcroquetten, -koekjes of -puree met gestoofde tomaten, bloemkool of sla.

MOSSELENFILOSOOF

(4 PERSONEN)

350 gram mosselvleesch (dit wordt van plm. 1½ kg mosselen verkregen), 750 gram koude gekookte aardappelen, 1 uitje, een stukje vet of boter, wat melk of mosselbouillon, peper, zout, nootmuskaat, fijn gehakte peterselie, wat bouillonaroma, paneermeel.

Maal het mosselvleesch en de aardappelen door een vleeschmolen fijn. Snipper het uitje en laat het even in het gesmolten vet of de gesmolten boter bakken. Vermeng de fijn gemalen massa met het gebakken uitje, het vet of de boter, peper, zout, nootmuskaat, peterselie, bouillonaroma en zooveel melk of mosselbouillon tot een vrij smeuge massa verkregen is. Doe het mengsel over in een vuurvast schoteltje, strooi er wat paneermeel op, leg hier en daar een klontje boter en laat er in een warmen oven een mooi bruin korstje op komen.

TOMATENSOEP VAN MOSSELBOUILLON

(4 PERSONEN)

1½ liter mosselbouillon (zie het artikel op de vorige bladzijde), 1 kg tomaten of ½ blikje tomatenpuree, een stukje foelie, een paar peperkorrels, 1 laurierblad, een stukje Spaansche peper, 1 ui, 40 gram boter of vet, 50 gram bloem, zout, bouillonaroma.

Laat de verschillende kruiden met den mosselbouillon en de in stukken gesneden tomaten langzaam aan de kook komen. Wrijf de tomaten, zodra ze gaar zijn, door een zeef en zeef den bouillon. Smelt de boter of het vet en laat er den gesnipperden ui in fruiten. Voeg er dan roerende de bloem bij, breng het mengsel onder roeren aan de kook en voeg er daarna bij kleine scheutjes tegelijk den warmen bouillon bij. Laat de soep, waaraan de tomatenpuree toegevoegd wordt, opnieuw aan de kook komen, laat haar nog eenigen tijd doorkoken en breng haar ten slotte op smaak met zout en wat bouillonaroma.

Wat zullen we eten?

Zondag: Schapebout.
Gestoofde peren.
Aardappelen.
Griesmeelpudding.

Maandag: Koud vleesch.
Witte kool.
Aardappelen.
Maizenavla.

Dinsdag: Vermicellisoep.
Gehakt.
Gestoofde uien.
Aardappelen.

Woensdag: Filosoof.
Fruit.

Donderdag: Kop bouillon.
Poulet.
Snijboonen.
Aardappelen.

Vrijdag: Gebakken mosselen.
Sla.
Aardappelen.
Lammetjespap.

Zaterdag: Stevige tomatensoep.
Wentelteefjes.

Wat verbergen die mooie, witte tanden?

Solidox, de nieuwe tandpasta met een nieuw bestanddeel, beschermt Uw tanden tegen tandsteen!

Tandsteen, het grote gevaar voor Uw gebit, zit dikwijls verborgen *achter* de tanden, onopgemerkt door iedereen, behalve den tandarts! Mee-dogenloos toont hij U aan, dat Uw overigens gezonde tanden belaagd worden door hun grootste vijand: het tandsteen! Laat U niet bedriegen door de schijn, maar zorg, dat Uw tanden van voren zowel als aan de achterzijde vrij zijn van tandsteen. Geef ze een veilige behandeling met Solidox. Deze geheel nieuwe Nederlandse tandpasta maakt de

tanden niet alleen blinkend wit, maar houdt ze tevens vrij van tandsteen.

Alleen Solidox bevat het bijzondere preparaat *Sulforicinoleaat* (Ned. Octrooi 19178), dat de tanden volkomen reinigt, zonder het kostbare tandglazuur aan te tasten. Verzorg Uw tanden voortaan uitsluitend met Solidox. Poets ze 's morgens en 's avonds en laat ze minstens tweemaal per jaar door den tandarts controleren. Alleen dan blijven Uw tanden vrij van tandsteen, wit, blinkend en gezond!

SOLIDOX

TEGEN TANDSTEEN

★ Alleen Solidox bevat Sulforicinoleaat, dat Uw tanden beschermt tegen tandsteen

SO-5-0156

(Foto Panorama)

EEN SPORTIEVE SLIPOVER

VOOR ONG. 86—90 cm BOVENWJDTE

Nog altijd is de slipover een van de meest praktische en meest gedragen kledingstukken en wij doen er goed aan, voor hem, die een dergelijk model nog niet bezit, dit vlotte ontwerpje na te breien. Hij zal u er ongetwijfeld dankbaar voor zijn.

Benodigdheden: ong. 150 gram donkerblauwe zephirwol, 2 lange aluminium breinaalden met knop nr. 2½ en 4 breinaalden zonder knop nr. 2½.

Patroon:

1e, 2e en 3e naald: recht.

4e naald: * 2 st. av. afhalen (den draad aan den achterkant van het werk houden) 6 r. Vanaf * steeds herhalen.

5e naald: de afgeh. st. van de vorige naald weer afhalen (den draad voor de afgeh. st. houden, zoodat deze dus aan den achterkant van het werk valt) en de overige st. av. breien.

6e naald: als de 4e naald.

7e naald: als de 5e naald.

8e naald: als de 4e naald.

9e, 10e en 11e naald: recht.

12e naald: 4 r., * 2 st. av. afhalen, 6 r. Vanaf * steeds herhalen.

13e naald: de afgeh. st. van de vorige naald wéér

afhalen en de overige st. av. breien.

14e naald: als de 12e naald.

15e naald: als de 13e naald.

16e naald: als de 12e naald.

Deze 16 naalden herhalen we voortdurend.

Het rugpand

We zetten 90 st. op en breien hierboven voor den boord 26 naalden steeds afwisselend: 1 r. verdr., 1 av. (r. boven r. en av. boven av.), waarna we verder breien in patroon, terwijl we bij de 1e patroonnaald 8 st. meerderen, door 8 maal op gelijke afstanden uit 1 st. 2 st. te breien (98 st.); verder breien we om de 5 cm uit den eersten en laatsten st. van de naald 2 st.; dit doen we 4 maal (106 st.).

Hebben we 25 cm gebreid, dan beginnen we met het minderen voor de armsgaten; hiervoor kanten we dan aan het begin van de 2 volgende naalden 6 st. af en aan het begin van de 8 volgende naalden 1 st. (86 st.).

Hebben we in totaal 42 cm gebreid, dan kanten we bij de volgende heengaan-de naald de middelste 6 st. af voor den hals; boven de laatste 40 st. van deze naald breien we dan eerst den linkerschou-der. Aan het begin van de 6 volgende heengaan-de naalden kanten we 3 st. af en aan het begin van de 3 daaropvolgende heen-gaan-de naalden 2 st. (16 st.); daarna kanten we aan het begin van de 2 teruggaande naalden 8 st.

af. Boven de 40 st., die we nu nog op de naald hebben, breien we den rechterschouder op dezelfde, doch tegengestelde wijze.

Het voorpand

We zetten 94 st. op en breien hierboven 26 naalden steeds afwisselend 1 r. verdr., 1 av., waarna we verder breien in patroon, terwijl we bij de 1e patroon-naald op gelijke afstanden 12 st. meerderen (106 st.) en verder om de 5 cm uit den eersten en laatsten st. van de naald 2 st. breien, wat we 4 maal doen (114 st.).

Hebben we 25 cm gebreid, dan minderen we voor de armsgaten op dezelfde wijze als is beschreven bij het rugpand (94 st.).

Wanneer we in totaal 39 cm gebreid hebben, kanten we bij de volgende heengaan-de naald voor den hals de middelste 12 st. af; boven de laatste 41 st. van deze naald breien we dan eerst den rechterschouder. Aan het begin van de 10 volgende heengaan-de naalden kanten we 2 st. af en aan het begin van de 5 daaropvolgende heengaan-de naalden 1 st. (16 st.); daarna kanten we voor den schouder aan het begin van de 2 volgende teruggaande naalden 8 st. af.

Boven de overgebleven 41 st. breien we den linkerschouder op dezelfde, doch tegengestelde wijze.

We persen beide deelen luchtig onder een vochtigen doek op en naaien ze in elkaar. Langs den hals nemen we op de naalden zonder knop 156 st. op en breien hierboven in de rondte en wel 12 toeren steeds afwisselend 1 r. verdr., 1 av. (r. boven r. en av. boven av.), waarna we afkanten; langs ieder armsgat nemen we 106 st. op en breien hierboven 10 naalden steeds afwisselend 1 r. verdr., 1 av., waarna we afkanten. Ten slotte persen we deze boordjes héél luchtigjes onder een vochtigen doek op.

SPORTIEVE GEBREIDE KOUSSEN

VOOR MAAT 9-9½

Dat gebreide kousen lang niet altijd lomp en onelegant staan, zooals dikwijls beweerd wordt, bewijst deze foto wel overduidelijk. Het effect hangt grotendeels af van den breisteek, dien we ervoor kiezen en een eenvoudig streppatroon, dat het been slanker doet lijken, voldoet nog altijd het meest.

Bij ons voorbeeld breiden wij bij hiel en teen een draad machinegaren in de kleur van de wol mee, waardoor deze deelen extra verstevigd zijn, zonder

hinderlijk dik te worden.

Verder willen wij u er nog even op attentmaken, dat, hoewel bestemd voor maat 9-9½, deze kousen, met een kleine verandering, ook voor grootere of kleinere maten dienst kunnen doen, daar we de voetlengte kunnen wijzigen, door het gedeelte vóór den teen al naar wensch korter of langer te breien.

Benodigdheden: ong. 175 gram dunne vierdraads beige kousenwol, 4 breinaalden zonder knop nr. 6/0 en wat machinegaren in de kleur van de wol.

We zetten 120 st. op, verdeeld over 3 naalden (daar we nu in de rondte gaan breien, spreken we van toeren; iedere toer bestaat dus uit 3 naalden) en breien hierboven als volgt:

1e en 2e toer: steeds afwisselend 4 r., 1 av.

3e toer: * 1 r., dan den 2en volgenden st. over den 1en halen en dezen st. r. breien. Dan den 1en st. r. verdr. breien, 1 r.

(Eigen foto)

(dit is dan de laatste van de 4 r. st.), 1 av. Vanaf * voortdurend herhalen. 4e toer: als de 1e toer.

Deze 4 toeren vormen het patroon en we herhalen ze voortdurend.

Hebben we 25 cm gebreid, dan beginnen we met de minderingen voor de kuit. Aan het begin van den volgende toer breien we dan een overhaling (1 st. afhalen, 1 st. breien en den afgeh. st. over den gebr. st. halen), terwijl we den toer uitbreien tot op 3 st. na en dan 2 st. te zamen breien en 1 av. Ditzelfde doen we nu bij iederen volgende 10en toer (we breien dus steeds 9 toeren zonder minderen), tot we nog 85 st. overhebben (den laatsten keer minderen we dus slechts 1 st.).

Hebben we in totaal ong. 62 cm gebreid, dan beginnen we met den grooten hiel; dezen breien we boven de 45 st., die midden boven de minderingen voor de kuit vallen; we breien nu tevens het machinegaren mee, zoodat de hiel extra verstevigd is. We breien 37 naalden in tricosteeek (alle heengaande naalden r. en alle teruggaande naalden av.), terwijl we bij de 1e naald 5 maal (op gelijke afstanden) 2 st. te zamen breien (40 st.).

Na de 37e naald (r.) beginnen we met den kleinen hiel.

1e naald: 22 av., 2 st. av. te zamen breien, 1 av., omkeeren.

2e naald: 1 st. r. afhalen, 5 r., een overhaling, 1 r., omkeeren.

3e naald: 1 st. av. afhalen, 6 av., 2 st. av. te zamen breien, 1 av., omkeeren.

4e naald: 1 st. r. afhalen, 7 r., een overhaling, 1 r., omkeeren.

Op deze wijze gaan we verder tot alle st. gebruikt zijn, waarna we den draad machinegaren afbreken en beginnen aan den voet. We verdeelen de st. van den hiel over 2 naalden en nemen op iedere

naald 19 kantlussen op. De overige 40 st. nemen we op één naald; deze naald is dan de groote naald of voetnaald. De st. van deze groote naald breien we steeds in patroon; de st. van de beide kleine naalden in tricosteeek, dus recht.

Bij den 2en toer van den voet minderen we bij de 2 kleine naalden als volgt:

1e kleine naald: 2 r., een overhaling en de naald r. uitbreien.

2e kleine naald: de naald r. uitbreien tot op 4 st. na, dan 2 st. r. te zamen breien en nog 2 r.

Vervolgens breien we één toer over zonder minderen.

Deze laatste 2 toeren herhalen we nu, tot we nog 80 st. overhebben (dus 20 st. op iedere kleine naald); daarna breien we nog 84 toeren zonder minderen, waarna we beginnen met den teen. We breien dan alle naalden, dus ook de groote naald, recht, terwijl we nu ook weer den machinedraad meebreien.

1e toer van den teen. Groote naald: 2 r., een overhaling, de naald uitbreien tot op 4 st. na, dan 2 st. r. te zamen breien en nog 2 r. Bij de 2 kleine naalden minderen we op dezelfde wijze, dus bij de 1e kleine naald aan het begin en bij de 2e kleine naald aan het einde van de naald.

Nu breien we weer één toer over zonder minderen.

Deze laatste 2 toeren herhalen we, tot we nog 56 st. overhebben; daarna minderen we bij iederen toer, tot we nog 16 st. overhebben. De st. van de 2 kleine naalden zetten we dan op één naald, draaien het werk om en kanten de st. twee aan twee te zamen af.

De begin- en einddraadjes van het machinegaren hechten we stevig af. Ten slotte persen we de kousen aan den verkeerden kant luchtig onder een vochtigen doek op.

CORRESPONDENTIE

Mevrouw F. J. O. te Amsterdam. U kunt den sterken smaak van de boter verwijderen door ze te smelten en er vervolgens een korst brood aan toe te voegen. U laat de boter een tijdje op een zacht vuurtje staan, zoodat ze vloeibaar blijft, maar niet bruin wordt. Na eenigen tijd kunt u de korst verwijderen en kunt u de boter weer laten stollen. De samenstelling van de boter is dan echter iets veranderd, omdat de eiwitdeelen zakken en het zuivere vet boven drijft. U zult waarschijnlijk wel eens boter gesmolten hebben en daarna weer laten stollen, zoodat u zelf wel weet hoe de boter er dan uitziet. Ze is dan nog smakelijk, maar ziet er niet meer zoo lekker uit om op het brood te gebruiken.

Mevr. C. d. V. te Arnhem. Koffievlekken in een wollen jurk kunt u verwijderen met wat alcohol. Kunt u de vlek niet geheel verwijderen, maakt u het goed dan eens vochtig met waterstof-superoxyde 3 %. Zoodra de vlekken verdwenen zijn spoelt u onmiddellijk met schoon water.

Mevr. M. H. te Haarlem. Droge rijst kookt men als volgt:

Wasch de rijst in een zeef tot het water, dat er af komt, geheel helder is. Reken op ieder kopje rijst 1½ kopje water, breng de rijst met het water en wat zout aan de kook op een fel vuur en temper het vuur, zoodra het eerste stoomwolkje zichtbaar is, zoodanig, dat er geen stoom meer ontsnappen kan. Laat de rijst nu nog 10 minuten op de getemperde warmtebron staan en plaats le pan vervolgens boven op het omge-

keerde deksel van een pan met soep of aardappelen b.v., of zet de pan op een zacht vuurtje, waarop een asbest plaatje is gelegd. De rijst zal in plm. ½ uur gaar en mooi droog zijn, terwijl u beseft geen last van een aangebrande pan zult hebben.

Mevrouw E. T. te Roermond. Een temperatuur van 120 tot 160 gr. C. noemt men een matige temperatuur. Deze kunt u controleeren door er even een thermometer van een inmaakketel in te leggen.

Mevr. N. V. te Rotterdam. Advocaatvlekken in de lichtblauwe wollen stof doopt u af met alcohol. Blijft er daarna nog een vetvlek over, dop deze dan met tetra af. Echt varkensleeren handschoenen kunt u gewoon wasschen in een lauw sopje van een goede zeepsoort. daarna spoelt u in schoon water. U laat de handschoenen hangend en opgeblazen drogen en wrijft ze na het drogen tusschen duim en wijsvinger soepel en glanzend.

Mevr. v. W. te Den Haag. Een water-vlek in gebeitst eikenhout schuurt u met fijn wit schuurpapier weg. Daarna zet u het hout in de was. De watervlek in het gepolitoerde hout wrijft u af met een papje van olie en sigarenasch en een kurk. Na het ontvleken wordt het hout met een wollen doek opgewreven.

De gemoffelde plaat van een gas-kachel wrijft u met zwarte was af; de vlekken zullen daardoor eveneens grootendeels verdwijnen.

Gevernist koperwerk wrijft u af met aceton, daarna kunt u het op de gewone wijze poetsen met poetsextract.

Last van **HOOFDPIJN.** **Kiespijn** **Zenuwpijn**

Binnen een kwartier zult U daar van af zijn, als U een „AKKERTJE“ neemt. Ge zult U dan weldra als 'n ander mensch voelen, want „AKKERTJES“ zijn werkelijk onfeilbare pijnverdrivers.

Ook ongeëvenaard tegen kou, koorts, griep, reumatische pijnen, spit en spierpijnen.

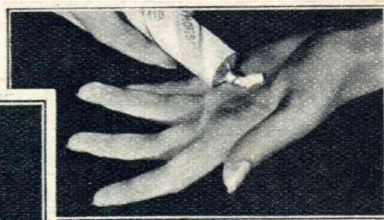
Per 2 stuks - 2 stuivers
Per 13 stuks - 12 stuivers

★ *Steeds overal verkrijgbaar*
Neem 'n
„AKKERTJE“
De Nederlandsche Pijnstiller

Onderhuidsche werking.

De ervaring heeft geleerd, dat teere plaatsen, zooals de zachte huid van de oogleden niet gemasseerd mogen worden, want daardoor zouden zij uitzetten en dus meer rimpels vertoonen. Hier toont Creme Mouson haar huidverzorgende kracht. Het is voldoende de Creme Mouson op deze teere plaatsen slechts een weinig aan te tippen. Direct werkt de Creme Mouson op de huid in en begint van binnenuit te werken. Dat is de beroemde onderhuidsche werking. In enkele minuten is de Creme Mouson verdwenen. Uw huid is glad en mat geworden.

Op een harde huid heeft Creme Mouson dezelfde uitwerking b.v. op Uw handen. Natuurlijk moet U de Creme Mouson hier dikker aanbrengen, krachtig inwrijven en langer laten inwerken. U zult niet vreugde opmerken, dat deze harde huid bij het inwrijven steeds zachter en soepeler wordt.

met
**onderhuid-
sche
werking**

CREME MOUSON

Vraagt ook het heerlijk geurende en verfrissende Mouson Lavender „with the mailcoach“.

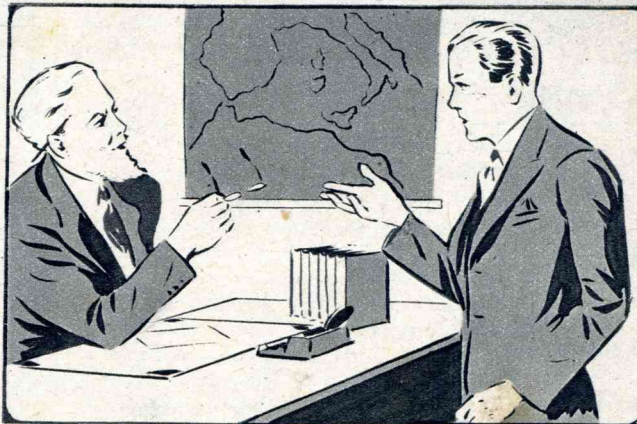
BEKWAAM UZELF EN KOM VOORUIT!

Wel werk, maar geen toekomst!

Vraagt raad aan zijn vroegeren hoofdonderwijzer.

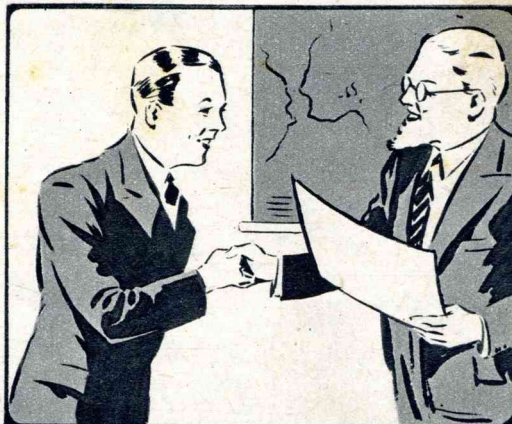
De raad luidt: „VOLG EEN A.S.S.O.-CURSUS”.

De bon gepost.

Een prettige tijd van interessante studie!

Het doel bereikt! „Dit Asso-diploma kan je te pas komen; tegenwoordig wordt overal naar diploma's gevraagd!”

Verkeert gij in hetzelfde geval? Twijfelt gij ook aan Uw toekomst? Bedenk dan, dat op slechte tijden goede tijden volgen. Zorg dan, dat gij gereed zijt om Uw kansen te grijpen. Bereid U nu reeds voor. Werk aan Uw ontwikkeling. Laat de lange winteravonden niet nutteloos voorbij gaan. Alleen de goed onderlegde man en vrouw zijn tegenwoordig bruikbaar. De A.S.S.O. geeft reeds jaren met succes schriftelijke cursussen voor hen, **DIE ALLEEN LAGER ONDERWIJS HEBBEN GENOTEN.** Lees eens aandachtig nevenstaande cursusopgave. Kies er een uit, waarvoor U belangstelling hebt. Zend de bon in gesloten enveloppe, gefrankeerd met 7½-cents postzegel, of schrijf ons een brief. Wij sturen U inlichtingen en een prospectus met vele dankbetuigingen en aangestelden. In het prospectus vindt U ook de andere cursussen van dezelfde letter. U kunt dan alles eens overlezen. Het verplicht U tot niets!

BELANGRIJK! Iedere dame of heer, die de lagere school heeft bezocht, kan onze duidelijke, schriftelijke lessen gemakkelijk volgen. Wij hebben ook cursussen voor gevorderden. Laag maandelijks lesgeeld. Boeken, atlanten, tekenbenodigdheden, enz. GRATIS. Na goede afloop diploma en hulp bij sollicitatie.

ASSO

INSTITUUT VOOR
SCHRIFTELIJK ONDERWIJS

Dir. J. v. d. Bij - Hoofdonderwijzer

NIEUWE PLEIN 31, BIJ HET STATION, ARNHEM.

Bon

Ik verzoek, zonder enige verplichting, gratis inlichtingen omtrent de cursus voor:

Naam

Straat No.

Woonplaats Leeftijd jaar

A-cursussen:

Voor heren: middenstandsdiplooma, politiediplooma, marechaussee, leerling-verpleger, besteller, hulpkeurmeester (voor slagers), manufacturenbrevet, kruideniersdiploma, warenkennis, etaleur, reiziger, administrateur, notarisclerk, makelaar-taxateur, effectenvak, inspecteur verzekeringsmij., directeur van een woning- en assurantiebureau.

Voor dames: middenstandsdiplooma, leerling-verpleegster, manufacturenbrevet, kruideniersdiploma, warenkennis, etaleuse, cassière, reiziger, privé-secretaresse, kinderverzorgster, kinderjufvrouw, assistente bij een dokter of tandarts, fröbelonderwijzeres.

Leer dit voor Uw kinderen: **FRÖBELEN!**

B-cursussen:

Voor dames en heren:

* ALGEMENE ONTWIKKELING

(zeer uitgebreide cursus voor iedereen), praktijkdiploma boekhouden (dubbelboekhouden), handelskennis, handelsrecht, statistiek, handelsrekenen, boekhouddiploma's „Mercurius” en „Vereniging van Leraren”, landbouwboekhouden, landbouwkundig bedrijfsleider/zetboer, Nederlandse taal, Frans, Duits, Engels, Nederlandse, Franse, Duitse en Engelse handelscorrespondentie, typen, stenografie (systeem „Groote”), spreken in het openbaar, rekenen, meetkunde, algebra, wiskunde, belastingconsulent, handschriftverbetering, beschavingsleer (goede omgangsvormen), E.H.B.O.

C-cursussen:

auto-monteur, auto-techniek, garagehouder-vestigingswet, motor- en rijwielhersteller, auto-expert (voor verzekeringsinspecteur en taxateur), theorie rijbewijs, auto-dieselmonteur, electriciën, electrotechniek, diploma sterkstroommonteur V.E.V., diploma zwakstroommonteur V.E.V., radiomonteur, radiotechniek, radiocentrale-monteur, lasser, lastechniek, machinist voor stoombedrijf, voor motorbedrijf, voor electrisch bedrijf, voor officiële diploma's land-, scheeps- en zuivelmachinist, koeltechniek, vliegtuigmonteur, vliegtuigtechniek, verwarmingsmonteur, verwarmingsinstallateur, metaalbewerking (smid-, machine-, constructiebankwerker, enz.), machinemonteur-fabrieksmonteur, loodgieter, erkend gasfitter, erkend waterfitter, V.V.A.-diploma's gezet en meester voor timmeren, voor metselen, voor lood- en zinkwerken, voor smid-bankwerken, voor machinebankwerken, voor automonteur, electrotechnisch-tekenen, machine-tekenen, bouwkundig-tekenen, meubel-tekenen, scheepsbouw-.-tekenen.

ook voor dames

mode-tekenen, reclame-tekenen en ontwerpen,

adspirant bouwkundig opzichter, bouwkundig opzichter, betonbouw, wegenbouw, filmopérateur, bedrijfsleider-werkmeester, gezet en meester-kleermaker, enz.